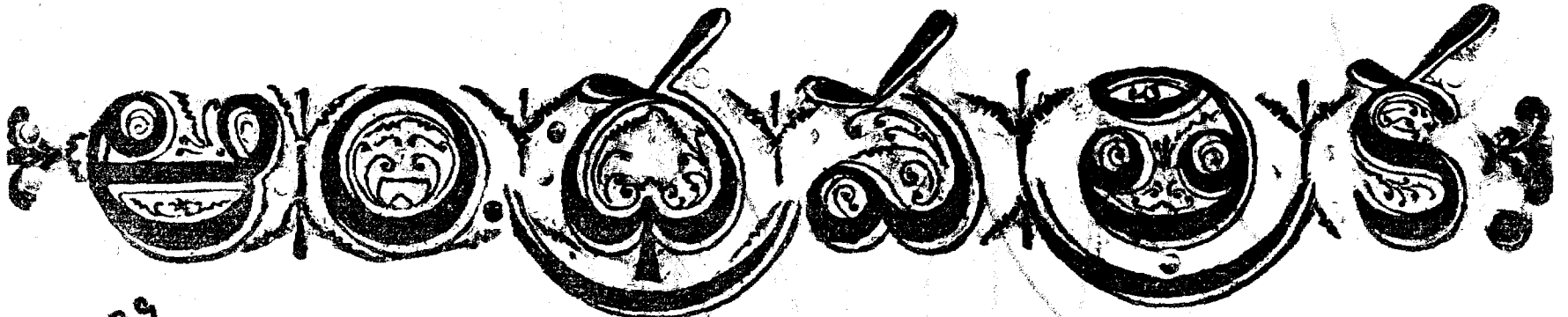

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

విడి వ ప్రిక 1-కి 0-1-0
Telephone No. 544.

310799

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 10
సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ మార్చి నెల 27-వ తేది గురువారము
రుక్మిణి నామ సంవత్సరము, శాఖమాస బహుళ సప్తమి 2.

No. 201
సంచిక ౨౦౧

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

తలనొప్పిల మాన్పును, తాళుపుపోట్ల బావును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల దూపుమాపును.
తగ్గును తగ్గించును దూరదనులొలగించును.

ఈమందును కుడగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

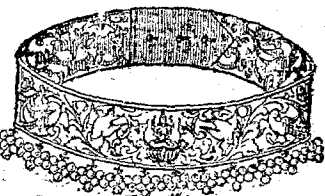

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుళెటివీధి మదరాసు.

స మ్మ క ము న కు ప్ర సి ధి చెం ది న ది

చేతి పట్టెడలు, లేక నాగవత్తులు

వీటిని పాతికావరక అంగుళము మొదలు ముప్పాతిక అంగు
ళము వెడల్పువరకును, 6-14 సవరముల వరకును యే మోస్త
రులో కావలసినను చేయవచ్చును. చేదారం సహా మజారి
ర్పు. 25-35 వరకు గలదు. మోస్తరు, పనితరము వీటిని
అనుసరించి సవరములు, మజారి నిర్ణయించ బడును. సవరము బంగారుకు పూచి యివ్వ
బడును. 172 పుటల మా అందమైన క్యాటలాగు ధర ర్పు. 1-0-0.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగవత్తులు, 25 చెనాబజారులోడ్డు మద్రాసు.

వాడితిరా? వాడకుండిన తక్షణమే తెప్పించి వాడి సంతోషింపుడు!!

ఈ అద్భుతమైన లోకావయవర కస్తూరిమాత్రము మొదటి రకం కస్తూరి, కంకణపువ్వు, కచ్చకర్పూ
రం, అమూల్యమైన విషమాలికలచేర్చి తయారుచేయబడినది. హానికరమగు వస్తువులందుచేరుకులేదు, పిన్నలు,
పెద్దలు, ముగ్ధులు, బాలింతలు మొదలగు వారందరూ అనుపానభేదముతో అన్ని వ్యాధులకు వాడతగినది.
250-800 మాత్రముల బుడ్డి 1-కి ధర ర్పు 0-4-0 బుడ్డు 6-కి 1-4-0 పోస్టుఖర్చు వేర.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన కొంతగానూ శుభక మంచి గుణ విచ్చును.

తాపా వనోదిని:—సాధారణమైన జ్వరములు, చలిజ్వరములు, మలేరియా మున్నగువాటికి మ-చి
గుణవిచ్చును. (64 పొట్టుముల గల) ప్యాకెటు 1-కి ర్పు 1-0-0.

శివకాంతి తైలము:—బిడ్డలు పెద్దలు కాఫీలో చక్కెరలో అతిసులభముగా వారి వాడి తయ్యము
వనుకొని కొన్ని బొట్టు తీసుకొనిన సుఖముగా విరేచనమగును. కష్టము లేదు. సంతోషము, అనన్యము వం
డదు. బుడ్డి 1-కి ధర 0-8-0.

సర్వాంగ బలకారి:—(కాఫీ, టీ, కోకో మున్నగు పానీయముల దేహరోగ్యమున దెలుపుటయే గాక అనేక
వ్యాధులకు కారణమగును. అట్లు లేక దేహమాంసమున వ్యాధులను పోగొట్టి మలబద్ధమును, లేక ఇతరవ్యాధులను రానీయక
అటంకపరచును. అనేక వేల డబ్బాము ఖర్చుచున్నది.) డబ్బా 1-కి ధర 0-7-0.

మహా సాభాగ్య శొంతి:—(బాలింతల పాలిటికి వర్ణపాదము వంటిది. కనిపప్పుడు, తొవారే వారికి పరిచిత
కౌమర్యములు యత్వనంబున వారికి కలుగు వ్యాధులన్నిటిని యిది చక్కక వదుర్చును. 20 కులంబుడ్డి 1-కి ధర ర్పు 1-0-0
(3) పోస్టు వేంకటాచల వండితులు, శ్రీ శీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

ఎలెక్ట్రిక్ దీపము

ఇది ఎలక్ట్రిక్ పవరువల్ల దీపము వెలుగును.
దీపము వెలిగించుటకు అగ్గిపుల్ల, నెయ్యి, ఏయిక్కు సహాయములేకనే దీపమును వెలిగించ వచ్చును.
నిప్పుకామనినప్పుడు దీపముయొక్క డైరెక్ట్ ప్రకారము చేసి తెల్లగాములో అమర్చియుండు చక్ర
మును త్రిప్పినట్లయితే విక్రమని ప్రకాశముగా వెలుగును. దీపము క్రయము 1-0-0.
సహ ఎలక్ట్రిక్ దీపము జేబులో యుంచుకొనవచ్చును. ఉపయోగింపవచ్చును.
మానేజరు పి. ఎ. ఎస్. పాణి అండు కో. సాక్షుకారూపేణ మదరాసు.

వెల్లింగ్టన్ సిటీమా

22-24 కనివారము నుండి 22-8-24 తేది కుక వారము వరకు
పా-6-15 గంటల ప్రకారము వెండుప్రక్కములు. రాత్రి 9-80
కి, ఆదివారములందు 2-15 గంటలవరకు
యూనివర్స్ న్యూఢిల్లీ.

ది ఫా న్త్ మ్ ఫార్మాన్

బిల్లింగ్టన్ వెస్టాండు అను అనున భిక్షు కర్తవ్య పోరా
టము, కీర్తి అద్వైతము మున్నగునవి అత్యద్భుతములు. ~~అమృతం~~
అత్యద్భుతమైన పాపహర్తృములు. వాడతగినది కర్మకాండ ప
రథము. మొదటివారము; 8 భాగము; యూనివర్స్ ఇంటర్
వార్డుల్ న్యూఢిల్లీ మాత్రమే.

సక్సన్ దంత చూరము

ఈ చూరము శక్తివంతమైనది తయారు చేయబడినది.
జల్లే సులభమైన వ్యాధులన్నిటిని పోగొట్టును.
డబ్బి 1-కి 2 అణము. డబ్బా 1-కి రూ 1-4-0.
టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి,
2 ఎ. ఆలంగావా పిల్లవీధి, తిరుల్లి క్లెడ్డి, మద్రాసు.

బడికిపోవు పిల్లల తండ్రుల

కొక వరప్రసాదము

మా "ఎనట" పరికరము లైట్ హాసునుండి
క్రింద కడవేసినను పనులనే పగలవు. 1
ఈ దిగువ తెలిపినవారికి వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.
Messrs T. H. Khanna
27, Linga Chetty Street, Madras

ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అన్ని వ్యాధులను సులభముగా చికిత్సచేసికొన దగిన
600 యోగములు గల వైద్యగ్రంథము. 1-కి 1-4-0 వి. పి అ 6
ఆయుర్వేదచరిత్ర:—వైద్య, ఆరోగ్య, కారీ, కను
గణ, చికిత్స మొ॥ వ్రాయుచున్న వైద్యులకితము. కుం
టా. 2-కి-0. ముద్ర యవనితము.
పి. శి. వ. అండుకో, పెరదేవి, నల్లూరుబల్లూ,

సరిహద్దు రాష్ట్రము

విచారణ సంఘుని వేదికము

రంగారాజుగారి ప్రత్యేకాభిప్రాయము

పశ్చిమోత్తర సరిహద్దు రాష్ట్రము విచారణ సంఘమువారు పంపిన నివేదికము, ది. బ. టి. రంగారాజు, సామర్లగూడ ప్రత్యేకాభిప్రాయములతో గూడ నిడిగవ ప్రకటింపబడినది. సంఘసభ్యులు:— గౌ. సయ్యురు రజా ఆలీ, ది. బ. టి. రంగారాజు, ఎ.క. ఎం. సామర్ల, సి. వ. హబుద్దీను, భా. బ. అబ్దుల్ రహిమానుఖాను, ఎ. హెచ్. పార్కరు: హెచ్. ఎ. జి. బొల్లెనగార్లు, జేవిను ప్రేగార అధ్యక్షులు.

సంఘమువారు యాదీగున విషయముల విచారణ నియమింపబడిరి:—

- (1) పశ్చిమోత్తర సరిహద్దు రాష్ట్రమునందు ప్రత్యక్షపరిపాలనకును రిజిస్ట్రేషన్ ప్రత్యక్షపరిపాలనములేని వాటి రాజీయధికారమునుండి తప్పించుటకు వీలుండునా?
- (2) అట్లు చేరుకేయటకు వీలున్నచో వాటిని పంజాబు రాష్ట్రములో చేర్చవచ్చునా?
- (3) అట్లు చేరుకేయటకు వలసపడనిచో, (ఎ) ఆ రాష్ట్రమునందు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ప్రత్యక్షపరిపాలనము (క్రింద చేర్చవచ్చునా) (బి) చేర్చిన విధప ఆ నియంత్రణలకు ఒక కాననసభను నిర్మింపవచ్చునా?
- (4) ఆ రాష్ట్రమును ఇండియా ప్రభుత్వముక్రింద నుండి వహి న్యాయపరిపాలనకాకును పంజాబు హైకోర్టునకు మార్చవచ్చునా? లేకున్నచో ప్రస్తుత న్యాయవిధానమునందు అభివృద్ధి మార్గములే?
- (5) సంఘమువారు శిఫార్సు చేయు నూచనలకు సుమారు ఎంత వ్యయ మగును?

అధిక సంఖ్యాకుల నివేదికము

విచారణ సంఘమునందు యెక్కువమంది సభ్యులు, శ్రీయుతులు డెనిస్ట్రే, ఎస్. రాజాఆలీ, హెచ్. బొల్లెను, ఎ. హెచ్. పార్కరు, భానుబహదూరు అబ్దుల్ రహిమానుఖాను సి. హబుద్దీనుగార్లు, యేకాభిప్రాయమునకు వచ్చి యాదీగున శిఫార్సులను చేసిరి:—

విదు జిల్లాలను చేరుకేసి పంజాబు రాష్ట్రములో జత చేయుట స్థానిక ప్రజలకును పంజాబు కాననసభకు ఆయవ్యము మండుటయే గాక, సదరుజిల్లాల పరిపాలన యితరభాగములపై రాజకీయాధికారమునుండి తప్పించుటకు వీలులేదు గాన, నారెంటిని గూడ ఇండియా ప్రభుత్వమువారి మైనరు పరిపాలన క్రింద నుంచవలెను. ఇతర ముఖ్యకార్యములవలెనే, యిది గూడ కేంద్ర ప్రభుత్వము క్రింద నుండవలెను.

సరిహద్దు రాష్ట్రములో సంస్కరణల ప్రవేశపెట్టుటకు యెట్టి విఠేబనము చేయగూడదు. ఎన్నిక సభ్యుల అధిక సంఖ్యాకులుగానుండి, ఆర్థిక విషయములందును, అల్ప సంఖ్యాకుల సంరక్షణ విధానము నందును సర్వాధికారముగల కాననసభను స్థాపింపవలెను.

జాడీషియల కమిషనర్యు కోర్టును జాడీషియ కమిషనరుల న్యాయస్థానముగా మార్చి, సివిలు ప్రావిన్సియలు సర్కిల్స్ ఉద్యోగులను రిప్పింది, వచ్చేడి ఇంపీరియలు, ప్రావిన్సియలు సర్కిల్స్ ఉద్యోగులకు పెద్ద రాష్ట్రములలో శిక్షణ యుండవలెనని నిర్ణయించి, సరిహద్దు నియంత్రణలను సరంచి, న్యాయవాదవృత్తి సరలించువారిని రిప్పింది, స్థానిక పురపాలక సంఘములకు ఎన్నికలు జరుగుటకుగా నేర్పరచి, బట్ట బయలుగా నున్న కొన్ని ప్రదేశముల ప్రజలు ఆత్మసంరక్షణకార్యము ఆయుధముల నుపయోగించునట్లు అనుజ్ఞ నిచ్చి, మున్నగు మార్పులను చేసి పరిపాలనావిధానము సంస్కరింపవలెను.

చివరగా యొకటిగలదు. 1914 నుండి 1919 వరకు సరిహద్దు రాష్ట్రము హిందూజాతీయమునకు ఉత్పన్నమైన యొనర్చును. అట్లే యొకను యెక్కువగా తోడ్పడు చుండునని మేము నమ్ముచున్నాము. భారతదేశము శేవన పురుషులదని నమ్ముచున్నాము. సరిహద్దు రాష్ట్రములగుర్తి సరియైన సలహానిచ్చుటకు అవకాశములేదు. నిరపరాధకర్మ మురక్షితముగా నుండవలెనని యిదివరకు సంప్రాప్తింపలేదు. ఇకముందు సంప్రాప్తింపబడు. నిరంతరము ప్రమాదములతో నిండియుండు నీ సరిహద్దు యెప్పటికిని ఒక్క రిజిస్ట్రేషన్ ప్రవేశపెట్టుటలోనుండును. కాని మేముక విషయమును ముగించు మార్గముగా కేర్తుగలము. ఇండియాదేశము ప్రజాసరిహద్దులనుండి భాగమైన స్థానిక ప్రభుత్వము రక్షణ

వాధారపడియుండవలెననుట దలంపరాని విషయము; పంజాబు రాష్ట్రమున కధికభారముగలుగును, భారతదేశమునకు చాల ట్లివ్ మైనవి, కావున భారతప్రాజ్య యాజమాన్య క్రిందనే, సంస్కరణల విధానము ప్రకారము యిచ్చుట నున్న పతానకానికి ఆత్మసర్వము వెంటాడించుకొని, అభివృద్ధిగాంచుటకు అవకాశము సంపన్నమో, సరిహద్దు రాష్ట్ర ప్రజలలో సంత్సృష్టి కలుగుట చే భారతదేశము భావి విపత్తులెట్టివైనను స్థిరచిత్తులతో నెదుర్కొన గలుగునని మేము నమ్ముచున్నాము. మైనారిటీ వర్గమువారిని సంత్సృష్టి పరచుట కై పతానలకు ఆత్మసర్వభివృద్ధియందుగలభిలాషను అణగ (దొక్కజూచినచో) సరిహద్దు ప్రాంతములగున ప్రతిఫలము గూర్చి మేమిప్పుడు తలపోయజాలము.

పరిపాలన విధానమునందు చాలమార్పులు చేయవలసియున్నదని విమర్శించినట్లు మాశిఫార్సులే చెబుతున్నవి. కాని మేము గోరిన మార్పులన్నియు చేయుటకు స్థానిక పరిపాలకులకు అధికారము లేదు. విధానమునందేలోపములను విగాని, విధానమును జరిపించుటకు నియమింపబడిన ఉద్యోగులలోలోపములేదు. మేమారాష్ట్రమునందు సంచరించునపుడు ప్రజల యభిమానమునకు పాత్రులమై, అన్ని కతుల ప్రజలనుండి నిష్పత్తు పాత సాత్వ్యములను బుచ్చికొనెను, అసహాయోద్యమమునందలి అతివాదుల యభిప్రాయములనుగూడ తెలిసికొనెను, యెవరి సాత్వ్యమువలననైన నీతిబాహ్య ప్రవర్తన విచారణ సంఘము (పంజాబు) వారు నూచించిన పరిస్థితులు సరిహద్దు రాష్ట్ర పరిపాలన యందు గలిగినట్లు మాకు చెబుతారు. ప్రావిన్సియలు సర్కిల్స్ వారిలోని కొందరుసాక్షులు ఇండియాలోని యితర ఉద్యోగుల కేమాత్రము యాదీషియవారు గలరు. జానుమాఫేగారి నాయకత్వముక్రింద బ్రిటీషు ఉద్యోగులు కడుసమర్థతతో సాత్వ్యముల నిచ్చి, మేముచేసిన విమర్శలను చమత్కారముగ సమర్థించుట వలన మా కార్యభారము తీరితగినది. మావద్ద సాత్వ్యమునిచ్చిన వారందరు తమ స్వలాభములకు వెనుకబెట్టి ప్రజాశ్రేయమునే యభిలషించుచు తమయభిప్రాయములు చెలిపినందుకు మేమెంతయు సంతసించితిమి. మేము బహుస్వల్పకాలమే యారాష్ట్రమున సంచరించినను, అచ్చటి పరిపాలనావిధానమును విమర్శించుచున్నను, ఆవిధానమును కొనసాగించుటకు నియమింపబడిన ఆంగ్లాభారతోద్యోగులు భారతదేశమును విజిత దౌర్భేర్యమునుండి గాపాడు ప్రయత్నములందు జాతులను ధైర్యవ్యయములను ప్రశంసార్హములని చెప్పక తప్పదు.

రంగారాజుగారి ప్రత్యేకాభిప్రాయము

ది. బ. టి. రంగారాజుగారు తెలిపిన ప్రత్యేకాభిప్రాయమునందలి భాగములు:—

మొదటి విషయమునుగూర్చి ప్రత్యేక పరిపాలన యందున్న రిజిల్లాలను చేరుకేసి, డిప్యూటీ కమిషనరుల యాధీనమునందున్నంత మట్టుకు సరిహద్దు ప్రాంతములగు రాజకీయాధికారము నుండి తప్పించవలెనని నాయభిప్రాయము.

అట్లు చేరుకేయబడిన జిల్లాలను పంజాబు రాష్ట్రములో చేర్చిన యాభాగమునకు ప్రస్తుతమున్న రిజిస్ట్రేషన్ కమిషనరుగా రిని కమిషనరుగా నియమింపవలెను.

పరిపాలనకు సంబంధించిన వైవిధ్యము లన్నిటిగూర్చి పంజాబు ప్రభుత్వముతో శేయు ఉత్తరప్రభుత్వము లన్నిటిని పోలికలుట్రాట్టులయందున్న గవర్నరు జనరలుగారి ఏజంటు నకుగూడ బంపుచుండవలెను. ఈఏజంటు రాజకీయవిషయములో పంజాబు ప్రభుత్వమువారిని నూతన డివిజను కమిషనరుగారిని గూడ సలహాజేయవచ్చును.

రెవ ప్రశ్న విషయమున (ఎ) భాగమునుగూర్చి, సాత్వ్యములలో ఉద్యోగులు, ఉద్యోగశరతులు గూడ, విభజన కంఠిక రివల్యూషన్ రెండుభాగములుగలసి ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ప్రత్యేక పరిపాలనము క్రిందనుండవలెనని గోరుచున్నాను. విభజనజేయుచున్నచో రాష్ట్రములను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమ యాధీనము చేసికొనుటయే మంచిది. కావున రిజిల్లాలను చేరుగా నొక స్థానిక ప్రభుత్వమును కాననసభను యేర్పరుచుట సమంజసము గాదనియు, కేంద్రకాననసభయం దాజిల్లాలలోగల ప్రాతీధ్యమునగి యాభాగమునకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కాజిల్లాలపరిపాలనయం దసహాయపడుట కవకాశమియవలెనని యీ శేను శిఫార్సుజేసెదను. సామ్రాజ్యకాననసభలో రిస్థానులు వారికొసంగవలెను. రిస్థానులు ఎన్నుకొనవలసినవి. 1 ప్రభుత్వ నియామకము. స్టేటుకొన్నింటందు 2 స్థానములొసంగవలెను. 1 ఎన్నుకొనవలసినది. 1 నియమింపబడవలసినది. మాత్రమ మాచనగూర్చి స్థానిక పరిపాలన మార్పులను గూర్చి శేరుగా ప్రశ్నలుగలవు. గలిగినను శేను సమాధానము అను శిష్ట సిద్ధముగనున్నాను.

4 వ ప్రశ్న యందలి ప్రధమ భాగమునకు శేను సమ్యక్తము చున్నాను. పంజాబు హైకోర్టులో చేర్చబడిన స్థానిక న్యాయవాదిసంఘమునకు న్యాయ గలగుననుట నిస్సంశయము. కొందరు సాక్షులు లాభము గలుగుననియే అసంభవముగా నూచించినను, వస్త్రమేగానించుచున్నది. అప్పీలు రివిజను, కేసులన్నియు లాహోరు న్యాయవాదులకుబోవును. జిల్లాలోని ముఖ్యమైన కేసులు కొన్నింటికి గూడ లాహోరు న్యాయవాదులే సిలువబడుదురు. ఈవిషయమున న్యాయవాదులొసంగిన సలహా అసహ్యముగా నున్నది. ఉద్యోగులపై నిందలు మోపబడినపుడు వారి వ్యభాషమునందలి మార్పును నూచించుచున్నది. విచారణ సంఘమువారి యెదుట సాత్వ్యముచ్చిన యెక్కువభాగ్యులకు ఉద్యోగులలో స్థిరస్వభావము గోచరమగుచుండెను.

సామర్లగారి ప్రత్యేకాభిప్రాయము

ఎ.క. ఎం. సామర్లగారు తెలిపిన ప్రత్యేకాభిప్రాయమునందలి భాగములు: రంగారాజుగారు నూచించిన శిఫార్సులతోనే శేకేధించుచున్నాను.

1. ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరము:—ప్రత్యక్షపరిపాలనా భాగములుగానియు, డిప్యూటీ కమిషనరుల అధికారము క్రిందనున్న వాటికిని, కమిషనరులతో నెట్టిసంబంధములేక పోలికలు ఏజంటులక్రిందనున్న రిజిల్లాలకును వ్యత్యాసము గమనింపక తీరదు. ఈరెండింటిని తప్పక చేరుకేయవలెను. రిజిల్లాల ప్రజలశ్రేయము వారిని అట్లు చేరుకేయక తప్పదు.

2. వ ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరము:—అట్లు డిప్యూటీ కమిషనరుల యాధీనమునందున్న భాగములతో చేరుచేయబడిన రిజిల్లాలను పంజాబు రాష్ట్రముతో జతజేయవలెను. కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు రాబడే విషయముబట్టి జూచి కొలది విస్తీర్ణముగల యూచిన్న రాష్ట్రమును ప్రత్యేకముగానుంచి అన్నింటికలనే అధిక పరిపాలనా వ్యయభారమునకు లోనుగావించుచుండ ప్రజలయబ్బందులను తొలగించుటకై యాజిల్లాలను పంజాబు రాష్ట్రములో కలుపవలెను.

3. వ ప్రశ్నకు జవాబు:—(ఎ) అధిక సంఖ్యాకులు విభజన కంఠికరింపనిచో రాష్ట్ర మంతయు ఇండియా ప్రభుత్వము వారి యాధీనముక్రింద నుండవలెనని యే యుద్దేశించెదరు. కాని, పరిపాలనావిధికారము రాజకీయాధికారము రెండునుగూడ ప్రభుత్వ విజేతయ రాజకీయభాష చేతిలోనుండుటకు నేనంగీకరింపజాలను. ఈభాషవారు యేరాష్ట్రపు సివిల్ పరిపాలన నైనను శరిగ జరుపగలరను నమ్మకము నాకులేదు. కావున రాజకీయ విజేతాంగ విధానములన్నియు సదరుభాష వారిపరమాగా నుంచి పరిపాలనాధికార మంతయు ఇండియా ప్రభుత్వము హోము డిపార్టుమెంటువారి యాధీనము జేయవలెనని శేను గోరెదను.

(29) కాననసభ నేర్పరుచుట రాష్ట్రమునంతయు ఇండియా ప్రభుత్వము వశముగావించు యభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకముగానున్నది. ఈయభిప్రాయమున కనుమలముగా యారాష్ట్రమునందు స్థాపింపదగినది ఒక్క “సహా సంఘము” మాత్రమే. కాని అట్టి డి యారాష్ట్రము నందు స్థాపింపవలెనని శేను గోరెను. ఏమన, ఇట్టి సంఘము క్రమేణ అధికారముగలిగి, నిజమైన కాననసభను గోరును. అపిదప మరియొక యడగు ముందుకునడచి యూచిధముగ నానాటికి యెక్కువయు తగ్గించుటకు వీలొసంగక, కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు వ్యయవృద్ధిగావించుచుండును. కావున వెంటనే సామ్రాజ్యకాననసభయందు రంగారాజుగారు తెలిపినరీతిని యాజిల్లాల ప్రాతినిధ్యము సంగనలె ననియే శేను శిఫార్సుజేయుచును. సంఘములోని అల్ప సంఖ్యాకులు తెలిపిన సలహా ప్రకారము పంజాబు రాష్ట్రముతో జేర్చుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కంగీకరింపకున్నచో, సరిహద్దు రాష్ట్రము ఆర్థికవ్యవహారములపై సామ్రాజ్య కాననసభకుగల ప్రస్తుత అధికారమును తొలగించునంతటి బుద్ధిహీనుపు కార్యమును మాత్రము ఇండియా ప్రభుత్వవారు జేయకుండవలెనని శేను సలహాజేసెదను.

(4) వ ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరము:—న్యాయస్థానముల మార్పు-ఇందుకు శే నంగీకరించెను. కాని యీ విషయమున సామ్రాజ్యకాననసభవారు తీర్మానరూపమున గావించిన శిఫార్సు న్యాయముగను సమంజసముగ నుండుటచే, సభాయుతులయిన గవర్నరు జనరలుగారు అటు జరుపు టత్యవసరమని భావించుచున్నాను.

5 వ విషయము

అల్ప సంఖ్యాక సభ్యులు చేసిన శిఫార్సులవలన కేంద్ర ప్రభుత్వరాబడికి చాల లాభముగలదు. ఆ రిజిల్లాలపై సివిల్ పరిపాలన వ్యయభారము తొలగిపోవును. పంజాబు ప్రభుత్వమునకు చేర్చబడిన నూతన జిల్లాల పరిపాలనకై వారికి కొంత ధనసహాయము చేయవలసియుండును. కాని, పంజాబు ప్రభుత్వమువారు కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు చెల్లించు మొత్తమును కల్గించినచో సరిపోవును. విచారణ సంఘముయెదుట సర్ జాను మేనార్లుగారు యిట్లు తెలిపిరి:—“ముఖ్యముగా, కచేరీలను జతచేయుటచే నుగ్గులకగు ఖర్చు తగ్గిపోవును.

ఇతర విషయములన్నియు సరి సమానుగా నుండుటచే పెద్ద రాష్ట్రము యిట్టి ఖర్చులను మితముగా జేసికొనగలుగును,

బెంగాలు శాసనసభ

మహమ్మదీయ సభ్యులు ప్రార్థించుచుండుటకులను
ఓటుచేయనికపోవుట

కలకత్తా, మార్చి 25:—కానసభల మర్యాదలను భంగము కలిగించు ఒక సంకతి బెంగాలు శాసనసభలో జరిగెను. కొంత మంది మహమ్మదీయ సభ్యులు “అసర్” (ప్రార్థన) సమయమున ఓట్లు తీసికొనుటకు కొట్టుబడినారు. అందువలన వారి ఓట్లు తీసికొనుటకు విలక్షణముగ పోయెను. స్వరాజ్యవాదులు మహమ్మదీయులు ప్రార్థనలు చేయించువరకు ఓట్లు తీసికొనటం కొన్ని నిమగ్నములు ఆపుచేయుమని అడిగిరి. అట్లు చేయుటకు విలక్షణముగ అభ్యర్థించుచున్నారని, మహమ్మదీయులకు హిందూ స్వరాజ్యవాదులకు కొరతము వచ్చెను. (ప్రార్థనలు సమయమునకు ఓట్లు తీసికొనుటకు పోవుట మంచిపని కాదని అనబుల్ ప్రావీణ్యముగా చెప్పిరి. తరువాత వాగ్దాని ఓట్లు తీసికొనటమే వచ్చినప్పుడు ప్రార్థనకంటె యెక్కువ కలకత్తా మహమ్మదీయ స్వరాజ్యవాదులను కొరతము.

జయిలు, పోలీసు డిమాండులు

మొన్న జరిగిన చక్రవర్తి సమరమున స్వరాజ్యవాదులు జయిలు యిచ్చి సెటిల్ మెంటుల క్రింద రు. 8589000 డిమాండును 52 ట్రైబునల పూర్తిగా నిరాకరించిరి. 47 ట్రైబునల మాత్రము అటు మామూలుగా నిశ్చయించెను.

తరువాత రు. 1747000 పోలీసు ఖర్చు డిమాండు. దీని తగ్గించుమనియు, నిరాకరింపుమనియు తీర్మానములు 145 వరులకుండెను. వీనిలో చాలభాగము ఉత్తరసంకారములకు. 52 వో సీటులకుండెను. పది తీర్మానములు మాత్రము విచారింపబడు. వీనిలో ప్రార్థనసమయ మనకులను స్వరాజ్యవాదులు పానక పోవుటకు రెండు తీర్మానములు తీసికొనియెను. అభ్యర్థించు ఓటులను యింకొకటియైనాడ తీసికొనియెను. తగ్గిన 7 ఆమోదించబడిన.

కలకత్తాలోని నేరములు

జయిలు డిమాండు నిరాకరింపబడిన పిమ్మట నర్ హ్యాన్డీ కెస్సును పోలీసు డిమాండు నువహించి, కలకత్తాలో ముఖ్యముగా బారాబాదులో గుంపాబాట్లము వచ్చినప్పుడె నుయు జరుగుచున్న నేరములను గురించి యిట్లు తెలిపిరి. బాలబాదులో గరిసంవత్సరములో ఒక్క వో సీటు నేరము మామూలు జరిగెను. ఈ నేరములు గరిసంవత్సరము మాటికి 80.4 వట్టడిన. పోయినసాత్రు కి అతల రూపాయల విలువగలది. పోలీసులలో 7000 తగ్గిపోయినది. కడచిన సంవత్సరము కేసులము 98808. విచారింపబడిన మనుష్యుల మొత్తము 1113 లో 10000 తగ్గి 100874 జరతు వచ్చెను. 35 గురు గురూలను గరిసంవత్సరములో బంగారాజేతమును విడిచి పోని ఉత్తరమైనది.

ఇంకను చెప్పుచు రాజ్యాంగపద్ధతిని నాశనము చేయవలెనాటి బడ్జెటును ప్రోత్సేయముల ఉత్తోమమైన పనియని తనకెరియునియు దానివలన గలగు ఫలమును జాగ్రత్తగా గానింపు మనియును నర్ హ్యాన్డీ కెస్సును చెప్పెను ఇందున 55 వల మంది తీసికేయ వలసియ్యును. బెంగాలు జేతను రక్షణయే తే అరాజక మేర్పడును. స్వరాజ్య వత్తునను ముగ్ధుడరా యని అడిగెను.

హిందూ మహమ్మదీయ ఒడంబడిక

సి. ఆర్. దాసు

ఆర్. దాసుగారు హిందూ మహమ్మదీయ ఒడంబడిక కలెం గా లు లో ఒక్క కొమ్మని అడిగెను. పట్టు తరములందు యిది తీవ్రముగా పనిచేసె. రాజ్యాంగపద్ధతియైన బెంగాలు ప్రజలకు తెలియదు నావునది రాజ్యాంగపద్ధతుల ననుసరింపకయే (తత్వవ్యయ) విడిదికొనడందయ్యె యెయ్యెను. బడ్జెటును ప్రోత్సేయనీన తరువాత ప్రభుత్వము వడచుచుండుటయే యానమరమునకు ముఖ్యము గును. ఇటువంటివమరముయొక్క ఫలితములను సభవాగా తలంచుచున్నాడు. బడ్జెటును ప్రోత్సేయనీనదక జరుగుచున్నలను నిరాకరించుట. బెంగాలులో జేతకత్తులు లేవు గుడి ఆద్యలను నిరాకరించుటలోనికి దిగును. బడ్జెటును ప్రోత్సేయనీనదకు ఓటునిచ్చువారే, లేవు కచ్చుగమయమున పోలీసురక్షణను సంతోషముగా కొరకొందురు అని చెప్పి యుగిరి

గ్రాంటును కల్గించుతీర్మానములు అప్పుడు విచారింపబడి ను. ఒక తీర్మానమునై చక్రవర్తియంద ఒట్టుగంట కొట్టుబడినారు. అప్పుడు కొంతమంది మహమ్మదీయ సభ్యులు ప్రార్థనలు సమయమునకు కొంత కాలము నిలుపుచేయుటకు విలక్షణముగా యిరి సి. ఆర్. దాసుగారు అభ్యర్థించిరి.

వీలులేదని అభ్యర్థించుచున్నారని, మహమ్మదీయులను నివృత్తి ఒక సభ్యుడు నూచించెను.

అభ్యర్థించు అట్లు చేయకాలనని చెప్పెను. స్వరాజ్యవాదులు కొంతమంది ఓటులలో పాల్గొనలేదు. తీర్మానము ఓడిపోయెను.

ఓటును కొరి ఓటుచేయక పోవుట బాధ్యత వహింపవలెనని అభ్యర్థించుచున్నారని చెప్పెను.

ఇట్టి ఉత్తరపు నివృత్తు అభ్యర్థించి కధికారము కలదా యని జె. యం. సేతు గుప్తాగారిడిగిరి. (స్వరాజ్యవాది)

పలువులు స్వరాజ్యవాదులను మహమ్మదీయులను అభ్యర్థించుతీర్మానము గూర్చి ప్రశ్నించిరి. దానినై (ప్రార్థనల కొరత) సభ 15 నిమిషములు ఆపబడినయె, దానికి మించి ఎవ్వరును అనుగలేదనియు అభ్యర్థించుచున్నారని చెప్పెను.

4 గంటలవరకు సూర్యాస్తమయము నమనున వరకు ప్రార్థన సమయము ముగియ దానికొరకై సభను నిలుపు చేయరాదని యు ఉపాధ్యక్షుడు మేజరు హాన్స్ ముర్రే వర్గిగారు చెప్పిరి.

మర విషయములతో జ్యోత్సనలేవంద ఓట్లు తీసికొనుచునీ చేయుట అక్రమమైన బడ్జెట్ కాదని సి. ఆర్. దాసు చెప్పెను.

ఈవిషయము జరిగినప్పుడు తాను ప్రార్థనసమయమునై వెళ్లి తినియు అప్పుడు తనవలె ఆరదజనునంది వచ్చిరియు మంత్ర ఆనరబుల్ ఫజల్ హుక్మగాగ్ చెప్పిరి. అతడు ప్రార్థన మాంపగానే ఓటుగంట విజయించెను. వెంటనే ఆరదు మందిరములోనికి వరుగలేను. కాని యాతనివెంట వచ్చినవారి ప్రార్థన లింకను ముగియనందున వారప్పుడు రాజాలకపోయిరి. కావున యిట్టి విషయమున వారిని రానియకపోవుట యాభ్యర్థించు యియన చెప్పెను. ఓటుఅధికారము యెప్పుడునీ తీసికేయవలెనని అభ్యర్థించి యుద్దేశ్యము కాదని చెప్పి యియన వెనుక జరిగినసంగతిని మంచి పొమ్మని తనన్ను హితలను చేసెను.

ఓటుకు విలిపింపుడు కొంతమంది మహమ్మదీయ సభ్యులు బయట (ప్రార్థనలు సమయమునై) తనకు తెలియలేదని అభ్యర్థించుచున్నారని చెప్పెను. కొంతమంది ప్రార్థనలు సమయమునకులను సభను నిలుపుచేయుటకు మాడ సాధ్యముకాదు. అట్లుగాక ఓటుకు విలక్షణమునై నపుడు యెవ్వరును బయటికిపోలేదు గదా యని తెలిసికొనుట అంతకంటె మంచిది అని చెప్పెను.

నాలుగు తీర్మానములు విచారింపబడిన. ప్రతిదానినై నను ఓటుచేయుటకు పూర్వము యెవ్వరును బయట (ప్రార్థనలు సమయమునై) దా యని అభ్యర్థించు కనుగొనెను. తరువాత సభ ఆపుచేయబడిన. (ఆ. (వె.))

అమృతసరము-అరెస్టులు

అమృతసరము, మార్చి 24:—ప్రభుత్వకమిటీ (చార దుడు భాయి అమరసింగ్ అరెస్టుచేయబడిన. అమృతసరము జిల్లా గుంటూరులోని రకకసింగ్, యందరసింగ్ భాయిలు మాడ అరెస్టు చేయబడిరి.

భాయిఫిరు

భాయిఫిరు వద్ద పోరాటము జరుగుచునే యున్నది. ఇప్పటికి 1500 మందికి పైగా అరెస్టుచేయబడిరి.

5 కానులనిధి

కొంతమంది గవర్నరాజువంశకమిటీవా శరవరదిన యా నిధివలన లాభము గలగుచున్నది. ప్రతినిట్లు మరకమును భక్తి వలన కనుగొన వేయచున్నాడు. ప్రభుత్వకమిటీగారు దీనివలన 1 లక్ష రూపాయలు కనుగొనవలెనని తలంచుచున్నార.

దాక్తరు కిమలు

దాక్తరు కిమగారు అమృతసరమునడి వెళ్లిరి. వారము కొంతమంది వారు, ఢిల్లీ బాంబాయలు వెళ్లి గాంధీగారిని చూచి కలుగ.

(ఆ. (వె.))

దిట్టి సామాజ్యకర్త ప్రదర్శ ప్రారంభమున జేయబడు సార్యముని యువశ్యాసము అందరకును తెలియుటకు పెరి భోనులో ప్రకటింపబడును.

చెల్లుపొద్దు ప్రభువు చిత్రపు

హైదరాబాద్ శాసనసభలో రాజ్యప్రతినిధి బహిరంగ పరచుట

ఢిల్లీ, మార్చి 24:—1924 మార్చి 24 తేదీన చెల్లుపొద్దు ప్రభువు చిత్రపును బహిరంగపరచుచు రాజ్యప్రతినిధి యిట్లు ప్రకటించెను: హైదరాబాద్ శాసనసభకు దేశీయందం (కళా ద్ సింగ్ గారు బహిరంగముగా నిర్మించె చెల్లుపొద్దు ప్రభువు చిత్రపును బహిరంగపరచుటకు నేను ఒప్పుకొనుటకు ఆనక కారణములు గలవు. మొదటిలో చాతయొక్క ఉచారభావమును కొనియాడవలసింది. వీరు తమరాష్ట్రములో జేయుచున్న గొప్ప కార్యములను దినియున్నాను. ఇప్పుడుమీరు మాడ బోవు చిత్రపు వామహాకార్యములలో నొకటియెయ్యెను.

వీరికనుమను (వాసియిచ్చుటయే హిందూజేత చిత్ర యందరి ముఖ్యంశములు వీరిజ్ఞప్తియందున్న కనుటకు నిత్యవసరము. గొప్పగొప్ప సంగతులు ప్రపంచములో జరుగుచున్న మనుష్యులు ఎవరివలన వారుండి వీనిని సాధారణముగా గుర్తించు. అట్లయ్యున ప్రతిదేశమునకు కొందరు జేత భక్తులు కలరాతములవలన చిత్రపులవలన తమదేశభక్తుల యొక్కయు రాజనీతిజ్ఞులయొక్కయు స్మారక చిహ్నములను వెలకొనుచునే యుండును. అమెరికాదేశమునది యెక్కువగా జరుగుచుండును. ఇందువలననే జే. కి నందం సింగ్ గారుమాడ సక్రమరాజ్యాంగాభివృద్ధికి పనిచేసిన గవర్నరు జనరలుగారి పుము నొసంగియున్నాడు.

చెల్లుపొద్దు ప్రభువు హిందూజేత మేమునలై చేసిన పనిని యాస్వల్పకాలములో విఫలముగా చెప్పకాలను. ఈయన గవర్నరు జనరలుగా రమ్యవృత్తికి మహాసంగ్రామము ప్రారంభించి 18 నెలలు కడచెను. అటువంటి క్లిష్ట సమయమున హిందూజేత ప్రజలను సంస్థానాధీశులను సమకూర్చి సామాజ్యమునక జయము గలగుట్టు మీ తోడ్పడిరి. అధికముగా జేతమునక క్లిష్ట పరిస్థితు లేర్పడుటవలన గలిగిన నీవీలుపరిపాలన సమస్యలను మాడ వీరు చక్కచెట్టిరి. ఇవన్నియుగాక హిందూజేత యను సక్రమమైన రాజ్యాంగాభివృద్ధికి తీసికొనవచ్చుట తన విధియని గుర్తెడి హిందూజేత గారితో కలిసి ఆలోచించెను. మాంలేనూగారును తానును కలిసి యెవ్వరైన సామాజ్యమునకు పునాది వేయుటలో యియన పాల్గొనెను. వీరివల్లిన పద్ధతులలోని యింతములనై విమర్శ లేట్లున్నను చెల్లుపొద్దు ప్రభువునకుగల దైర్యస్థైర్యములను సమర్థములను నుకరించు ఎవరను కింక జాలరు. హిందూజేత పునాభివృద్ధికి అత్యంతకష్టపాదకముగాడ చెల్లుపొద్దు ప్రభువు హిందూజేత రాజ్యాంగమునకై చేసిన సహాయమును ఒప్పుకొనకల్పదు. కావున సామాజ్య శాసనసభలో యిది చిత్రపు ఉండలేకగదిన తలంచి సంతోషపూర్వముగా దీనిని బహిరంగ మొనర్చుచున్నాను. (ఆ. (వె.))

శ్రీ సింహపురి సుగుణవిలాససభ నెల్లూరు 29-3-24 రాత్రి 9-30 ఘంటకు పురమందిరమున

రామరాజు

(Fall of Vizianagar)

నాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

దొరస్వామయ్యంగారు — పతాకధర్మ.

జి. రామచంద్రయ్య — ఆమాలి.

ఆంధ్రనట మహాసభకొరకు

శ్రీ ముత్తరాజు సుబ్బరాయ మెమోరియల్ క్లబ్

బందరు-బుట్టయ్యపేటహాలులో

తనివారము 29-3-1924

చంద్రహాస

దర్శనబుద్ధి - వెదురుమాడి శేషగిరిరావుగారు, మద్రాసు చంద్రహాసము - ఎడవల్లి కన్యకుండరరావుగారు

రేట్లు రూ. 2, 1, అ 8, 4,

చిట్టా సాంబయ్య, కొట అంజనేయలు.

శ్రీరాధా ప్రాణములు గలిగినప్పుడు ద్వంద్వస్థియుం
దుట నుండిన స్వాంతమూర్తి కూర్చుంటామన, ద్వం
ద్వస్థి అనలే పరిణామని రంగావారోహము చెప్పుచు
శ్లో. (ఆ. ౭)

41 ఓట్లు (పరిపాలనా గావచ్చి శిశు సంరక్షణ ఓడిపోయిన
అనురాగముగా 21 ఓట్లు మాత్రము వచ్చిన, (ఆ) (పె)

శాసనసభ్యుల తీవ్రవిమర్శనము

ఉ:— సనిష్ట దుష్టయోగియ ప్రతిపదమును తః తియాల

తెనని మంత్రి గారిని అడిగితిని. అరుణబిందుల కలగిరబించెను. కా

నొక్కమూత పూర్వించిచుట కన్పడు. అయినను, బిల్లు
తయారగుచున్నది. ప్రానులు, ఎస్టిమేటులు తయారగుచున్నవి.

ద్రవ్యమెక్కడ?

మీరు ఈపాటిచేసిరిమి. కాని ద్రవ్యమెక్కడ? భారత ప్రభుత్వమువారు మనకు 80 లక్షలను కల్పించిన నేను ఎ తో ఆకలిపించితిని. ఆయన: ఫలింకపోయెను. ఎప్పటికైనను ఆద్ర వ్యమువచ్చిన, మొట్టమొదట ఈవరకై ప్రాసంగియగును నిక్క చ్చివ్వెయ్యవలను. ర ప్రీతికాకకృతముల కల్పించి ఆకలి దురదృష్ట వశమున ప్రభుత్వముకల్పింపవచ్చును. ప్రామాన్యకాఖ్యుండి నహ యమురాగానే, నేను ఇంకను చేయవలసినవిని చూచెదను.

సత్యమూర్తిగారు

సత్యమూర్తిగారు కృష్ణారావుగారి యువపాదమును బల పరచుచు ఇట్లు మాటలాడిరి:

నేను తమిళదేశమున నా వోటరులతో ఆంధ్రుల సేవకలను. ఆ ప్రభుత్వో నా సమస్యను పరిచయముగలదు. ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించారి యభిప్రాయములు ద్విధముగ నున్నవి నేను ఎరుంగుదును. గా. మంత్రిగారు ఇప్పు డొసగిన సమాధానమునబట్టి ఆయనకు నూతన, ఈ విషయమై ఉత్సాహముగలవని తెలియజేయునట్టిదిగ నున్నదేగాని కాన్య కావ్యముగ నున్నది. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమునకు, కాన్యము కప్పములను ఆయన సంబంధమును కల్పించినాడు. ఆయన యువశాస్త్రమునందలి భాషను నాకు ఈవిధముగ కన్పించినది. ఉత్సాహము హెచ్చుచు కంగీరించి యుండిన, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము ఏర్పడి యుండు నని ఆయన యభిప్రాయముగ నున్నట్లు ఉన్నది.

సర్, పాత్రో: నేను అవిధముగ చెప్పలేను.

సత్యమూర్తిగారు:--మీరట్లు ప్రత్యక్షముగ చెప్పితిని నేనును ఇప్పుడు చెప్పలేను. కాని మీ సమాధానమునందలి భావమిదియే.

మంత్రి ఇక్కడ నుండునది ఆర్థిక సభ్యుని యాజ్ఞలను పాలించుటకా లేక కానకసభ్యుల యభిప్రాయము నెఱవేర్చుటకా యని నేను అయినను ప్రశ్నించుచున్నాను. ఆర్థికసభ్యుడు ద్రవ్య మీయజ్ఞుడు, మంత్రి ఆర్థికసభ్యుని బెదిరించి "ద్రవ్య మీయజ్ఞ, లేదన్న నా పని నేను చేయాలను." అని ఏల ద్విధముగ చెప్పరాదు?

సర్, పాత్రో:--దేశల్యావను నిబంధనల ప్రకారము నేను అట్లు బెదిరించుటకు ఏములేదు.

సత్యమూర్తిగారు:--దేశల్యావను నిబంధనల కన్నను భర్తయు పరిశ్రమకై మన మంత్రిగారు రెండుగురు యుచితముగ నుండును. గా. సర్. చారిత్రాబద్ధముగ గారు ముద్రపరిం చిన స్పీచులను మూలమే మంతులు నిర్వహించుచుండవలెను కాబోలె?

సర్, పాత్రో:--గా. సభ్యుడు అట్లుకలంచుట నమంబ నముగ లేదు.

సత్యమూర్తిగారు:--ఎట్లయినను, ప్రస్తుతపు ఆర్థికసభ్యుడు గాని, ఆయన యనంతరము వచ్చు ఆర్థికసభ్యుడు గాని ద్రవ్యము ఇచ్చుటకు మనము ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకై కాదుకొని యుండవలెను.

సర్, పాత్రో: ప్రత్యక్షము వచ్చుటకు

సత్యమూర్తిగారు:--ప్రపంచము ముగియవరకు అనియే అందలి భావము.

నూతన మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ చట్టమునందలి యు పాధ్యాయుని "ఎతర నూని విశ్వవిద్యాలయముల స్థాపనకు వసతిగ నుండుటకై" యని గలదు. కాని అందలి భావమును మంత్రిగారు కృత్యింపిరిమి.

సర్, పాత్రో:--భారత ప్రభుత్వ చట్టమునందలి యుపాధ్యాయునియందు భారతీయులకు రాజ్యరాముత కని పాలనమును, స్వపరిపాలనమును నొసగవలెనని భావము గలదు. కాని మనకు ప్రభుత్వమువారు ఇచ్చినారా?

సత్యమూర్తిగారు:--ప్రభుత్వమువారు మనకు క్లుప్తపా లమును ఏయిచ్చెను గావున, సర్, పాత్రోగారు మనకు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును నీయరు కాబోయి! (వినుడు, వినుడు) మంత్రి గారును ప్రభాభిప్రాయముగమనింతురని నేను అనుకొంటిని. మన మందరమును కనిపిద్దెలమయి, పెద్దరావము కలకును ఇందల కై నోరుతెలుచుకొని కాదుకొని యుండవలెననియు మంత్రిగారు యభిప్రాయముగ నున్నది.

సర్, పాత్రో: గారు మరల నేదో చెప్పబడు లేదగా ని. వి. ఎస్. సరసింహారాజుగారు లేది, ఒకసభ్యుడు మాటలాడు చుండ మంత్రి అసంగతముగ లేది మధ్యమధ్య మాటలాడుట ప్రమాదముగ లేదనియు, నిజమయితద్ద మనియు అక్షేపించి.

అధ్యక్షుడును సరసింహారాజుగారి యాక్షేపణతో కేగింపించెను.

సత్యమూర్తిగారు తమ యువశాస్త్రమును ముగిసియిరు గట్లు చెప్పిరి:

ఆంధ్రులకు భావముబట్టి ప్రత్యేకరాష్ట్రము ఉండవలె ననుటయు గాక ప్రత్యేకపాలనదాములను సాంఘికజీవనమును సేవించుటకు వారికవిశ్వవిద్యాలయము అత్యవసరము. అవిశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుక, ఏమాతమునలేట్టి కొత్త మదరాసు విశ్వవిద్యాలయచట్టమును ప్రజలపై పెట్టివెట్టివాడు. ప్రజల నాటకలను ఆయన ఇట్లు నిర్లక్ష్యము చేయుచుండవలసిన దేదా?

సర్, కె. వి. రెడ్డినాయుడు

సర్, కూర్మా వేంకటరెడ్డినాయుడు గారును సర్, పా త్రోగారు చర్యను తీవ్రముగ వాక్షేపించిరి: ఆంధ్ర వి శ్వ వి ద్యాల య ము కా వ రె న ను నూచన 1908వ సం వత్సరమున-అనగా 20 సంవత్సరముల క్రిందటనే తనూపెను. ఆంధ్రమహాభలలో విశ్వవిద్యాలయ తీర్మానముమిక్కిలి ప్రాచీ నమైనది, ముఖ్యమైనది. ఒక ఆంధ్రమహాభలకు మనప్రధానమం త్రి పాదుగల్గు రాజాగారునుడ అగ్రానవాధికర్యము చహించి విశ్వవిద్యాలయ తీర్మానముతో కను సానుభూతిని వాసిరి, సా నభూతి చూపుటయేగాక ఆయన తమ విశ్వవిద్యాలయమును గూడ తెలిపియుండెను. ఈ మధ్య ఆయనదేవుడైన మదరాసు విశ్వవిద్యాలయపు బిల్లును ఆకాలమున ఎవరును తలపెట్టెను నుండలేదు. ఈ మదరాసు బిల్లును ఎవరును కోరియుండ లేదు. ఈమదరాసు విశ్వవిద్యాలయ బిల్లుపెనునని కోరియుండక పోయినను, గా. మంత్రిగారు ప్రాచీ.కోరికను నిర్లక్ష్యముచేసి దీనిని ఆకర్షించెను. ఈబిల్లు చర్యతో నుండివుండు ఆంధ్రవి శ్వవిద్యాలయమును వెంటనే ప్రతిష్ఠించుచునని మంత్రి అందరికిని తెలియజేసినందున కానకసభ్యులలోని ఆంధ్రులు మదరాసు బిల్లుకు తమ యామోదమును చూపిరి. కాని ఆంధ్రులయొకలను మంత్రిగారు భగ్నపరచినారు. (వినుడు, వినుడు.)

ప్రానులు, బిల్లు, బయట కెప్పుడు వచ్చును?

ఆంధ్రుల లోకములను పాటించుటకుమారుగ, తనవాదా నమును చెల్లించుటకు మారుగ, ఏదోబిల్లుకయారగుచున్నదనియు ఎస్పీమేటలను స్థాపనను డి. పి. డబ్ల్యువారు తమకావేయుచు న్నానియు మంత్రి ఇప్పుడు చెప్పుచున్నాడు.ద్రవ్యముధిక్కిలించి ఇచ్చటికివచ్చి పడుననియు, అప్పుడు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము సాధ్యమగుననియు, ఆయన మనతో చెప్పుచున్నాడు. స్వర్గము నుండియొకమనకు కొంతలాభము కలుగునగాని ధిక్కిరండి ఎప్పుడును కలుగదు. అట్లు కచ్చు వరకు ను మనము జేతులు వోడించుకొని యూరక కూర్చుండవలసినదేదా? అట్లు కాదుకొని యుండవలెనని మనకు చెప్పట ఆక్రమముగను అశాస్త్రముగను నున్నది. ప్రపంచము ముగియలేవుగ నట్టిధనసహాయ భారతప్రభుత్వమునందలిరాదు. గా|| మంత్రి ఇంకను ఈవిషయమై కాముకడివి, అయినకరిపాలము ముఖ్యప్రధానముండవలె నేను తెలుపవలసినయిచ్చును. (వినుడు, వినుడు, అపొదనను వార్షధ్యములు).

మర్యాద నేర్చుకొనుట

ఎస్. ముత్తయ్యమొదలగువారు (కంజాపూరు) ను ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణ మత్యవసరమని చెప్పుచుండ, సర్ పాత్రోగారు లేచిరి.

అట్లు ఒకరు లేచి మాటలాడుచుండ మరెయొకర మాట లాడుట సాంప్రదాయ విధమని సత్యమూర్తిగారు చెప్పిరి.

సర్, పాత్రో:--విశ్వవిద్యాలయ ప్రతినిధి ఇట్లు నన్ను ఆక్షేపించుట శాస్త్రముమా?

సత్య:--ఒకరు లేచి మాటలాడుచుండ, మరెయొకర నవ సరముగ లేచిన, ఏసభ్యుడైన "అర్జును, అర్జును" అని కే. వేసి ఆక్షేపించుట శాస్త్రముమేమనియు, పార్లమెంటు సాంప్రదా మమనియు నేను విన్నవించుచున్నాను. మంత్రి గారికి నూత్రము మర్యాద తెలియకున్న, ఆయనకు నేను నేర్పించుచున్నాను.

సర్, పాత్రో:--ఎవరిద్దరేద్యుకొనినను విశ్వవిద్యాల య ప్రతినిధిద్ద మారమునను మర్యాద నేర్చుకొనవలను.

సత్య:--మంత్రి మర్యాద నేర్చుకొనుటకుల్పించినను నేర్చుకొనవలను. (వల్లు)

అధ్యక్షుడు:--ఒకరు మాటలాడుచుండు ఇ కొరకు ఆన వసరముగ లేవగూడదని నది మర్యాదగాదు గావి. చివ హెచ్చ రికను మీరు జ్ఞప్తిపరచుచున్నాను.

[సత్యమూర్తిగారు వినుడు, వినుదని బిగ్గరగ అరచిరి.]

"బాధ్యతలేని విమర్శనము"

ముత్తయ్యమొదలగువారు మర్యాదనేవు మాటలాడిన పిదప సర్, పాత్రోగారు కృష్ణారావుగారి యువపాదము నొడుకు పెట్టెలవార్యము మరల ప్రత్యక్ష మిచ్చుటకులేచిరి:

సర్, కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు ఈచర్యయందు ఇంక యుద్దేశమును గలిగింతురని నేను ఎప్పుడును అనుకొనలేదు.

సర్, కె. వి. రెడ్డి:--నేను అందులకు విచారింకను.

సర్, పాత్రో:--విశాఖపట్టణమునందు సమావేశమైవు డు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ ముఖ్యస్థానమును నిర్ణయించుటయందు ఏ కాభిప్రాయము లేకుండెను. దేశ వల్యావ ను నిబం ధన ప్రకారము వివరముల నన్నిటిని చూపిన గాని ద్రవ్యమును పుచ్చుకొనుటలేదు. అందునిమిత్తమై, ముఖ్యస్థాన మునుగూర్చి ప్రాసలను ఎస్పీమేటలను ప్రభుత్వముకేటముననే తియారు చేయించుచున్నాము. కానకసభ్యులు ఎట్టి సూచన లకు గావించక, ఈ విధముగ బాధ్యతలేకుండ విమర్శలనుగాని చుట వోద్యముగనున్నది. వారి నూచనములేనప్పుడు, నేనింక కన్నను ఏమియు చేయవలకున్నాను. ద్రవ్యవనతి యొసపిచ్చుట విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమునకు ప్రామాణ్యముగను. అదియును గాక, ఆంధ్ర విశ్వ వి ద్యాల య ని ర్మాణ మతోపాటు, తమిళ, కన్నడ, కేరళ, విద్యాలయములను గూర్చియు ఆలోచించవలసి యున్నది. విశాఖపట్టణమునందు ముఖ్యస్థానము విషయమై ఎవరును నిర్ణయించవలకుపోయిరి. స్వ రాజ్యము మనము కోరినంతమాత్రమున, లేవేవచ్చునా? రాజ భానిపరిస్థితులు మా, ద్రవ్య వనతి ఏర్పడి 80 లక్షలు వచ్చిన గాని ఏమిచే నుటకును ఏములేదు.

అయింపర్ల కృష్ణారావు గారు ప్రత్యక్ష తర మిచ్చిరి. గా. మంత్రిగారు మొదటిమారు తెలిపిన యభిప్రాయములకును ఇప్పుడు తెలిపిన యభిప్రాయములకును భేదము గలదు. చర్యయందు ఉద్దేశము ఏర్పడినందున, ఆయన ఈ వైఖరి నవలంబించెనని నేను కలంచుచున్నాను. గా|| మంత్రి ప్రజలకభి ప్రముల ననుకూచి త్వరలో విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుట కవకాశములను గావించెను. తమిళ, కన్నడ, కేరళ రాష్ట్రము లను ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయములను స్థాపిం యోచించు వరకును నిక నూరకుండ వలసినదేదా? మంత్రిగారు నిశ్చేతుక మగు నిట్టి వైఖరి నవలంబించుట యుచితముగ లేదు. కానక సభ్యులు ఈ విషయమై తమ దృఢాభిప్రాయమును వెలుప కతెనని నేను కోరుచున్నాను.

శ్రీరామము ఓడిపోయెను

అంతట కృష్ణారావుగారు మా 100 లను కల్పించవలెనని యువపాదించిన తీర్మానము నొడుకు పెట్టెలచెను.

38 మంది అనుమతముగను, 45 మంది ప్రతిహతముగను నుండినందున, ఓడిపోయెను. 4 గురు కటకులుగనుండి.

పోలింగువింతలు

ప్రతిహతరలో ఆంధ్రకేళి ప్రతినిధులు:--గా. పాను గల్లురాజు, గా. వి. పి. పాత్రో, వి. వి. భావోజరావు, (విశా ఖపట్టణము) బి. యువస్వామి నాయుడు, (చిత్తూరు) కేరళా రెడ్డి, (కర్నూలు) కే. నూర్యనారాయణమూర్తి (కాకినాడ) పి. వేంకటర: గారెడ్డి (కర్నూలు) పి. కేశవశ్రీ(అంకపేటరము) గారు ఉండిరి.

కామ్యయముగారు తీర్మానమున కనుమతముగ దృఢ ముగ మాటలాడి మా, పోలింగునమములకు అటునిటు జూచి నెప్పునిక నభనండి అప్పకృష్టమై.

పోలింగు నమములను ఎవరును తమయొడ అభిమానమును పొందుటకై కాన్యను చేతరాదని అభ్యుక్తుడు చెప్పెను.

అనుమతరలో ఈక్రిందివారుండి:--పల్లకల్లిరాజు, న రాలకెట్టి జేవేందుడు, ప్రేమశక్తి, సర్వారాముడు, చాక్లరు పి. నరేశమొదలగువారు, డి. పి. రామలింగం కెట్టి, క. రామలింగం గారెడ్డి, అయింపర్ల కృష్ణారావు, పి. వి. ఎస్. సరసింహారాజు, చిద్దరింబర నాదాడు, కే. కొత్తిరెడ్డి పి. కి, అంజనేయులు, మోతే గంగారాజు,ఎస్. ముద్దిశక్తి మొదలగువారు, చాక్లరు ముఖ్యరాజును, పి. పెద్దరా జు,వి. పి. వెల్లిగిరి గొండెను, వి. రామభాగ మొదలగువారు,జే. పి. పొల్లనా,కేళిభూపాల రెడ్డి, ముగంటి శ్రీకృష్ణ,పి.ఆర్.నే మరత్తుంజయ్యుడు, అర్. క్రివివాస అయ్యంగారు సర్, కె. వి. రెడ్డినాయుడు, ఎస్. సత్యమూర్తి, డి. అదివారాజును కెల్ల, చాక్లరు యూ. రామారావు, జి. రామేశ్వర రావు, పి. పి. వేంకటపతిరాజు మనముడు ఖరీవుల్లా సాహెబు, యావ్వోలీ. సాహెబుగారు ఉండిరి.

నూగురు కటకులలోను తెనకాడే రామచంద్రరెడ్డిగా రును (నెల్లూరు) పి. వి. వేంకటరముల అయ్యంగారును నుండిరి ప్రభుత్వసభ్యులును, ప్రభుత్వ నియోజకసభ్యులలో ఇద్ద యకప్ప అందరును, మంత్రిపక్షములోని సభ్యులికలును ప్రతి కూలముగ పోలుచేసిరి.

అంతట ముత్తయ్యగంటు విద్యుక్తిండ్ 120,48 లక్షలను అంగీకారమునకును పోటుకు పెట్టెసా,ఒకసత్యమూర్తిగారు మాత్రము "లేదు" అని అరచిరి. అందుమీదట అంకికరింప బడెను.

అంతటితో సభ్యులు ఫలాహోదముకై లేచిరి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 నవంబరు 27 వ తేదీ

గురువారము

బల్లారి రి సెటిల్ మెంటు

బల్లారి అనంతపురము జిల్లాలు, తామమునకు నిలయములని దెలిసిన సంగతియే. ప్రభుత్వ ప్రకటనము ననుసరించిగా 1921 సంవత్సరము నుండియు కట్టపు చెలరేగుచున్నట్లు స్పష్టమగుచున్నది. ప్రజలస్థితి రానురాను దుర్భరమగుచున్నది. ఇట్టి స్థితిలో రి సెటిల్ మెంటును అమలులో బెట్టుట క్రూరము. బల్లారి జిల్లా శాసనములు దుస్సహాయము నున్న వని దెలిపి, క్రొత్త సెటిల్ మెంటు రేట్లను విధింపవలదని శాసనసభ వారు ఇంతకు మున్నగోరగ ప్రభుత్వము వారిందు కీయ్యకొనిరి. కాని, అప్పటికిని ఇప్పటికిని శాసనములు మారెనా? అందుకు బదులు మరొక విషయముయినట వారలు జేరుచున్నవి. ఇట్టి స్థితిలో, తామకమీద ఆగుటకు వీలులేదనియు, రి సెటిల్ మెంటును అమలులోబెట్టక తప్పదనియు, బల్లారి అనంతపురము జిల్లాలలోని నల్లరేగడభూము లన్నిటిలో క్రొత్త రేట్లను విధింపవలయుననియు, ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు. బల్లారి జిల్లాకు సాకర్య మధి:ముగ గలిగెననియు తమకది లేక బోయెననియు, గుండుచున్న తంజావూరు మిరాశీదారు లి:మీద విచారించ నక్కరలేదు. అందరిస్థితియు నొక్కటియే యున్నది. కావేరీజిల్లా చాల ఫలవంతమయినదని ప్రకటికలదు. అట్టి నదీతోయములచే పునీతమగుచున్న తంజావూరు తిరుచనాపల్లి జిల్లాలలోనే భూస్వాములు సెటిల్ మెంటు రేట్లను భరింపజాలమని మొరబెట్టుచుండ, సంతత తామ బాధితము లగు బల్లారి అనంతపురము జిల్లాల పరిస్థితులులుండనో దెలుప నక్కరలేదు.

30 వ తేదీన మాయవరంలో జరిగెడిసభలో, కన్నుల చెల్లింపకుండుట మున్నగు విషయము లాలోచింపబడును. నాయకులు పలువు రీసభకు వెడలుచున్నారు. మేజిస్ట్రేట్ గారవ్యక్తముగ ప్రయోగించిన 144 శెక్సును రద్దుజేయబడెనని దెలియుచున్నది. లా మెంటు గా రివిషయమై శ్రద్ధదీసికొన సంగీకరించిరి. బల్లారి అనంతపురం రి సెటిల్ మెంటు విషయమై ఇంతటి యాందోళనము జరుగునని దోచదు. అక్కడిప్రజల కష్టములు పత్రికలలో గాని, శాసనసభలోగాని లిగినంతగ వెల్లడిగాక బోవచ్చును. కాని, పైకి దెలిసినదానికన్నగూడ ప్రజలకష్టము లధికముగ గలవనుటకు సందియము లేదు. ఇప్పుడు జరుగుచున్న ససలీకమాత్రము తుంగభద్ర కాలువలచే పోషింపబడుచున్న భూములకుదక్క మిగిలిన భూములకు, రి సెటిల్ మెంటు రేట్లకును మామూలు రేట్లకునుగల భేదము వాచసు చేయబడునని ప్రభుత్వపుట తువు దెలుపుచున్నది. ఇప్పటి ససలీకగూడ యీ రేట్లనే విధించుట విచిత్రము. తుంగభద్ర కాలువల నీటిచే సాగయ్యెడి భూములపట్ల ఎప్పుడు కార్యము జూపవలనో దెలియదు. మిగిలినభూములకు రె మిష నిచ్చుటకు, ప్రస్తుతస్థితియే కారణమని ప్రభుత్వమువారింగీకరించుచున్నారు. అట్టితరీ, ప్రస్తుతస్థితి చక్క

బడి ప్రజలు కోల్పోనువరకు, రి సెటిల్ మెంటు నాపి యుండునాడదా?

ఏల యీశాందర? బల్లారి అనంతపురం రి సెటిల్ మెంటు రిపోర్టును చదువ తలస్థించినవారికి, సెటిల్ మెంటు అఫీసర గారు దెలిపిన కారణములు మిగుల వింతగ గనుపించియుండును. కశ్చిమాంధ్ర దేశపు రయితు, సంచదతో దులదూగుచున్నట్లుల తెలుపుట కీయ్యద్యోగి ఎంతయో క్రయత్నము జేసెను. ఒక్క మారు కశ్చిమాంధ్ర దేశమునందు దిగి, రయితుల స్థితిని స్వయముగ వాచినవారి కెవ్వరికిని వారి దుస్థితిగూర్చి సందియ ముండజాలదు. ఇతర కారణములలో బనిలేదు. రయితునకు కూర ల కక్కర లేదనియు, నేలని వాతడు వాడుకొనక అమ్మకొను ననియు, కట్టలు చెట్లనుండి కొట్టి దెచ్చుకొనుననియు, విస్తృతము కొన నక్కర లేదనియు, నగరవాసుల కుండెడి జీవితావస్థరము లతనికి లేవనియు, జీవిత పరిణామము చాల తక్కువనియు మున్నగు కారణముల దెలిపి, రాబడినిపించి ఖర్చును తగ్గించి చెప్పుటచే, రయితు విశేషసంపద ననుభవించుచున్నట్లుల శ్రమ గొలువవచ్చును. కాని, నిజస్థితి ఏమనిన, రయితు నికృష్టముగ జీవించుట సామాన్య సాకర్యముల ననుభవి పలేకగాడు. రెండుపూటలయి నను సుఖముగ భుజించుటకు వీలులేకనే యిట్టి కక్కురికి లోబడుచున్నాడు. తుదకీయ్యెడి గూడ రయితు బాధల నినుమడింపజేయుటకే దోడగు చున్నది. వెనుకటివలె నిప్పుడు జీవితావస్థరములు ఉచితముగ లభించుట దుర్లభము. కట్టలు మున్నగు వాని నూరక దీసికొనిపోయిన, ఛారెట్టు దీపార్థ మెంటువా రూరకుండురా?

సకాలమునకు తగిన వర్షములులేక, యీ మండలములందు వరుసగ నీటికట్ట ఆహారపుకట్ట గూడ చెలరేగుచున్నది. తుంగభద్ర కాలువల నీటి పప్లయి అత్యల్పము. బల్లారి అనంతపురపుండలము లపై సధికారులుదాడివెడలుట, ఏమాత్రముమూర దృష్టిని సూచించదు. క్రొత్త రి సెటిల్ మెంటు చట్టమును శాసనసభవారింగీకరించినప్పటికి, ఇట్టి క్రొత్తపర్పాలులు గావించగూడదా? రి సెటిల్ మెంటు చట్టము వెనుకటి పర్పాలులకు వర్తింపదని, ప్రభుత్వసభ్యు డిదివరకు దెలిపియుండెను. క్రొత్త చట్ట మొసగు స్వల్ప సాకర్యములయినను బల్లారి, తంజావూరు, తిరుచనాపల్లి జిల్లాలకు వర్తింపవు. శాసనసభవారితో యోచింపకుండ, కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమువారు యిచ్చవచ్చిన పర్పాలులు జేయుచున్నారు. ఇట్టి పర్పాలులకిందకే, బల్లారి రి సెటిల్ మెంటు వచ్చుచున్నది. ప్రజాభిప్రాయము సధికారులుపాటించుట దుర్లభము. ఇంతమాత్రముచే క్రొత్తచట్టములోనేది యోచితముగలదని భ్రమపడి జనదు. ప్రస్తుతపు పర్పాలులే చట్టరూపము దాల్చుచున్నవి. మద్రాసు ప్రజలు శాశ్వతపు సెటిల్ మెంటును గోరుచున్నారు. అట్టి పర్పాలులనుగాని, తత్తుల్యములగు నియమములనుగాని క్రొత్త చట్టములో పొందు బరది, కార్యనిర్వాహక సభ్యుల నిరంకుశేచ్ఛ సరికట్టుటకు బదులు, వెనుకటి దుస్సహాయములగు నిబంధనలనే మరల చట్టమున బ్రవేశపెట్టిన నేమిఫల ముండునో? ప్రజలు క్రొత్తచట్టము నాశించుటకును, జాయింటు కమిటీవా రిట్టిచట్టమును నిర్మించవలయునని కోరుటకును, కారణ మిదియై యుండదు. పెరుమాళ్ల బదులు, పెద్దపెరుమాళ్లని నామమిడిన నేమిలాభ ముండునో?

నిజముగ ముప్పుండెనగాని, చట్టములగావించి ప్రయోజనములేటి. వి. శేషగిరి అయ్యగారు గూడ, క్రొత్తచట్టము నిర్ధకమనియు, శాసనసభ

వారు దానిని తీరస్కరింపవలయుననియు గోరుచు పత్రికలకు వ్రాసిరి. భూమి శిస్తును ఎప్పుడును పెంచుటయేదప్పు వేరుకడతి గనుపించుటలేదు. స్వదేశ సాహాయములలో భూమిపన్ను చాల తక్కువయని, శేషగిరి అయ్యగారు దెలుపుచున్నారు. అట్టితరీ, బ్రిటిషుభాగములలో నింత హెచ్చు రేట్ల నేల విధింప వలయునో? సంస్థానప్రజలకన్న నిక్కడి ప్రజలు ధనవంతులగుచున్న నిదర్శములు గాక రావు. క్రొత్తచట్టము ననువరించి, సెటిల్ మెంటు రేట్లను విధించుటలో కత్తెరు రివిన్యూబోర్డువారిల రిమాన్సులను, శాసనసభవారి సిఫార్సులను, ప్రజావిమర్శనములను కనుగొనినప్పటికి, సెటిల్ మెంటు అఫీసరుగారి స్థితిమై ప్రభుత్వమువారు తమయ్యుత్తువులను ప్రకటింపగలరు. శాసనసభవారి సిఫార్సులను మిగిలినవారి సిఫార్సులతోబాటు యోచించుడరే గాని, ప్రభుత్వమువారు దానిని ప్రమాణముగ గైకొనరు. దీనియర్థ మేమి? ఇకముందుకు ప్రభుత్వమువారి యిష్టానుసారముగ సెటిల్ మెంటులు జరుగుచుండును. పోనీ యీమాత్రము సాకర్యమునయి నను బల్లారి కేల బ్రసాదింపగూడదు? శాసనసభవారితో నేల యోచింపగూడదు? ప్రజాభిప్రాయము నేల గనుగొనగూడదు? కాని యిట్టి ప్రశ్నల గూర్చి విశ్చించుట నిష్ప్రయోజనము. శాసనసభలలోజరిగెడి వ్యవహారము ప్రభుత్వాభిప్రాయమును మార్చజాలదు. స్వపరిపాలనము లభించినగాని, ప్రజేచ్ఛ ననుసరించి పన్నులు విధింపబడవను మాట నిజమేనయినను, ప్రస్తుతోపద్రవముకు నివారించుట కెట్టి ప్రయత్నముల సలుకవలయునో వెంటనేవిచారించుట ముఖ్యము. ఆంధ్రులీవిషయమై ముఖ్యముగ యోచించుట యత్యవసరము.

పాంకేరుగారి రాజీనామా : దాని యర్థము

ప్రాన్య ప్రధానమంత్రియగు పాంకేగారు రాజీనామా నిచ్చిరి. వీరిరాజీనామా యిదివరకే జరుగవలసియుండెను. పాంకేరుగారి రాజీనామా, మామూలు రాజీనామాలనంటిదిగాదు. దీనిప్రపంచ ప్రాముఖ్యముగలదు. యుద్ధములో జయమొందిన దాదిగ, ప్రాన్య క్రిందుమీదు గానక ప్రవర్తింప సాగెను. బాహుబలమువలన జర్మనీనుండి నష్టపరిహారమును సంపాదించుటకుగాక, జర్మనీని మరలతలయెత్తుండ జేయవలయునని, ప్రాన్యదల పెట్టెను. వర్సెలీసు సంధి విధించిన నష్టపరిహార ద్రవ్యమును సంపాదించుట దుర్లభమని మిత్రమండలి దేశములు హిత మొసగినను, ప్రాన్య వినక దమ్మి డిలతోగూడ డబ్బు గంతను గుజవలెనని ప్రకటించెను. ప్రాన్య నిజోద్దేశ్యము కేవలము ధన సంపాదనము మాత్రమే గాదనియు, జర్మనీని వినాశము గూడదానితోగలిగియున్నదనియు, వెల్లడియయ్యెను. లేనియెడల, యారు నాకమింపవలసిన యవసరము గనుపింపదు. యారు నాకమింపవలసిన నేమయిన లాభముగలిగెనా? యారును పరిపాలించుటకును, పైన్యములను నిలిపియుంచుటకును, ప్రాన్య కధికముగ వ్యయమయ్యెను. జర్మనులు సాత్వికనిర్ధము నవలంబించి, ప్రాన్య బలపద్యనమును నిర్ధకము గావించిరి. సాత్వికనిర్ధ ముంజరించినప్పటికి నయినను, ప్రాన్య కెట్టిలాభము గలుగలేదు. బవేరియాలో ప్రత్యేక పరిపాలనోద్యమమును నెలకొల్పుటకు ప్రయత్నము జరుగుటచే, జర్మనీలో ఆంతరంగిక కల్లోలము ప్రబలెను. తుదకు ఫలిత మేమయినది? జర్మనీతోపాటు ప్రాన్యగూడ సధోగతి జెందినది. జర్మనుమార్కు నాణెపు విలువ ఎటుల పడిపోయెనో, ఫ్రెంచి ఫ్రాంకు నాణెపు విలువయు

అదేన మర్త్యముగాను పునరుజ్జయించుచును పునరుజ్జయించుచును
నశ్చను. ప్రమాదము కల్పి బహుముదము.

మహాత్ముని సందర్శనము

వడికిననూలు తీసికొనిరండు

మహాత్ముని విజ్ఞప్తి

సోదర సోదరీమణులారా!

నన్ను చూడవచ్చువాని చూడరాగోరువారిని నేనిటుల వేడుకొనుచున్నాను.

“నన్ను చూచుటకు క్రస్తుత మెవ్వరును రావలదు, అంతేగా రాకుండజాలనివారు ప్రతిదినము సాయంకాలము 4-5 గంటలమధ్య దయచేసి రాగోరెడ” నని నే నిదివరకే పత్రికలో ప్రకటించితిని. కాని దానిని చూడకయో చూచియు తమకోరికను మరలించుకొన లేకయో వేళపాళలు కేకుండ పెక్కుమంది వేళగానివేళలలోనే నన్ను చూడ వచ్చుచున్నారు. అందువలన నాకుయిబ్బంది కలుగుచున్నది. నేను చేయగలిగినస్వల్పమును చేశేసేవను జేయుటకు గూడ నభ్యంతరము కలుగుచున్నది.

నాకేపుడు దాగ్ర్యము మిక్కిలి తక్కువగా నున్నది. ఉన్నంతవరకును చేశేసేవకే వినియోగించవలెనని నేను కోరుచున్నాను. ముందువారము నుండి ఎగుయిండియా, నవజీవనుపత్రికలకు మరల సంపాదకత్వమును వహింపగోరుచున్నాను. అందులకు నాకు సంపూర్ణమగు నేకాంతస్థితి అవసరము. పగలుతయు సోదర సోదరీమణుల సందర్శన సంభాషణావలలోనే గడుపుచున్నచో నేను నడువగోరని రీతిని నేనాపత్రికలను నడువజాలనిపడ నగుదును.

నన్ను చూడవచ్చుటవలన నా సోదరసోదరీమణులకేమియును లాభముకలుగదు. వారికి నాపై గల ప్రేమ కిది దర్శనమని నే నెరుగుదును గాని యిది అతివ్యాప్తిదోషముగా పరిణమించుచున్నదను సంశయము నాకు కలుగుచున్నది. ప్రేమకుం దద్భుతశక్తిగలదు. ఆశక్తిని దేశోద్ధరణమునకు వినియోగించుట యుత్తమము గాని నన్నుచూచుట గాదు. నన్ను చూడవచ్చుటలో క్రయాణవ్యయములు చున్నగువాని కెంతి ధనము వ్యయమగునో ఆధనమును ఖద్దరువ్యాపకమున కొసంగిననెంతయో మేలుకలుగును.

నన్ను చూడవచ్చుటక్రింద వినియోగ మగు చున్న కాలమును (1) ఏకలుచేయుట, నూలువడకుట (2) ఖద్దరు వ్యాపకము (3) ఏకలుపనిని నూలు పనిని యీ రెండుకు నేర్పుట మున్నగుపనులను చేయుట క్రింద వినియోగించిన దేశమునకు ఘనమగుసేవ కాగలదు.

ఈరీతిగా చేసుజాలనివారును, నన్ను చూడ రాకుండజాలనివారును సోమవారమునాడు తప్ప తక్కినరోజులలో సాయంకాలము 5-6 గంటల మధ్య రావచ్చును. అప్పుడైన నేనందరి నేక కలముననే చూడగలను గాని విడివిడిగా చూడజాలక పోవచ్చును.

నన్ను చూడవచ్చువారు తాము స్వయముగా వడికిననూలును తీసివచ్చి నా కిచ్చిన దానితో ఖద్దరుబట్టలను నేయించెదను. ఆధనమును ఖద్దరు వ్యాపకము క్రింద వినియోగించెదను.

సోదర సోదరీమణులారా! మీరీ నాప్రార్థనము నాలకించి అటులామిచెద రని నమ్మెదను. మీ రటుల చేసిన నేను కృతజ్ఞుడ నయ్యెదను. నాకాలమును చేశేసేవకు వినియోగించవలగును.

మోహన్దాసు కే. గాంధీ

జూలై 1924 మార్చి 24 (వోయిసులఫిఇండియా)

మహాత్మునకు స్వాగతము

బోర్షదు తాలూకా

ఉత్తమమైన ఏర్పాటు

ఈ తాలూకావాసిపై పూర్వజీవులను విధించుట వారికి నేతయైనది. ప్రజలలో నుత్తేజముకలిగింది. వారు క్రమశిక్షిని ఏర్పాటులను చేసిరి. నిర్మాణవిధానమునందలి అన్నిభాగములనుగూర్చియు చురుకుగా పనిని ప్రారంభించి గ్రామములలో సత్కారకావలములను కట్టుటయు ప్రారంభింపబడినది. అవి చురుకు పుంపించుటకంద వికాసితో ఈ సోమంబుడెను. (తెలిచిన్న గ్రామమును గూడ గ్రామసంఘము స్వేచ్ఛబడినది. మృద్యుపాక్షాను పూర్తిగా వదిలివేసి నూలువడుటను ఖద్దరు నేకపని విడిదిగా ప్రారంభించిరి. కేయరాజుల్లాలో బోర్షదు తాలూకా చాచువెనుకబడియున్నది మొన్నటివరకును తలచుచుంటిమి. ఈ తాలూకా ప్రజలలో హెచ్చుమంది పటవాడిలు, ధారాల అడున్నగు నిరక్షరాస్యులు. వారిదివరకు ప్రజలు స్కూలులందు నెరుగ్నై లెండిరి. అట్టివానికి ఆస్థాన కోశమును బోధించుట దుస్సాధ్యముగాని కల్లభాయి కటేలు, దొంగ సాహెబు గోపాల్లాను కేశాయి గాట్ల యొక్క సమర్థులగు నాయకులు పూనుకొనుటచే న ఆస్థాన మలభసాధ్యమైయిది. పూర్వజీవు పన్నులను (ప్రజలలో కలిగినయ్య) ప్రజలను గ్రహించి చురుకుగా పనిచేయుటకు వలెటిరులను నిజమిది.

వలెటిరుల కని

సత్కారకావలమునకే తాలూకాయందు కంత్రిక అధిక సంఖ్యాకులగు వలెటిరులను నియమించిరి. వారపట్టించియు పనిచేయుచునే యున్నారు. తాలూకాను పదిభాగములు (పెంటరు) గా విభజించి, ఒక్కొక్కభాగమున కోశపెద్ద వలెటిరును ఆతనికి అంబిడి పెట్టెముది వలెటిరులు నందురు. వారాభాగములలో గ్రామము లన్నిటిలో గ్రామమున కోశపెద్ద చొప్పున పనిచేయించుదురు. వలెటిరులకు పతము నిర్ణయించబడినది. వివాదలను పరిష్కరించుట యొక్కకు అదిగాక ప్రతియుటికిని కల్ల నూలువడుటపని కిచ్చుట అతకింతుకు నుక్కుము. సాక్షిలలము సభలనుచేసి ఆసభలలో పురాణములను చదివెదరు. మధ్య పాపము కూడదనియు ఆస్పృశ్యత యుండరాదనియు బోధించుచుందురు. ఈరెండు పనులుములలోను ఆస్థానకాలములోనే అర్చియ్యకముకే మేలుకలిగింది. చాల గ్రామములలో పంచాయతీ వారకే తగవులు తీర్చుచున్నారు. ఈతీర్పు కంకిరించనివారు బోర్షదు సత్కారకావలములనువారికి అమ్మి చేతువచ్చును. అచట ను (ప్రసిద్ధి క్షాంతి వాడు లోక సంఘముగా నేర్పడి నైసలా తీర్చుచుచుందురు. మిక్కిలి చిన్నకే నుల్లెవో అప్పును సాహెబు తాగ్గి కల్లభాజుపటేలు గార్లు పరిష్కరించెదరు.

ఫలితములు

వలెటిరులపై విధిమగు భారము మోపబడినను వారు చాలప్రయోగముగా పనిచేయుచున్నారు. ప్రజలలో నున్న గొప్ప దుర్భాగములను కనిపెట్టి వానిని తొలగించుటకు గట్టికృషి చేయుచున్నారు. ధారాల, భేడు వాగులవారిలో హెచ్చుమందికి నురాపానముమోటు. వారికి ద్రోహచింతయు చూచు. అందువలన నేను లభికము. అట్టివారిని మధ్యపాప వికలుల గావించుటయందును వారికేసులను పంచాయతీలలో పరిష్కరించుటయందును వలెటిరులు గట్టికృషి చేయుచున్నారు. మధ్యపాపమును మాననట్లు కలుగజేసిన వారికి గట్టికేసు వేసుటకుని గ్రామపంచాయతీలవారు కేసు నియమముల గావించిరి. అందువలన చాల కల్లు సారాచుకాణములు మూసివేయబడినది. ప్రజలు క్రమశిక్షాస్థానములకు వెళ్లుటమొనరించిరి. ఖద్దరు వాడుక చాల హెచ్చునది. నిర్బంధ కార్యక్రమము పూర్తిగా అంతరించింది. సాక్షిలు జాజుగజాలనివ్యాధిగలవారిను దరికొంగును కట్టుటలగా చేర్చుచున్నారు. ఆస్పృశ్యతవిషయమునగూడ చాలపని జరుగుచున్నది. గాని అదిపూర్తిగా తొలగుటకేంకను చాలకాలము పట్టెను.

ఈ ఫలితములను తెలుపు కరపత్రములను ముద్రించి సత్కారకావలములను వారు వానిని విడిదిగా గ్రామములలో పంపి పెట్టుచున్నారు.

న్యాయవాదుల బహిష్కరణము

ఈ ప్రచారముకడన వ్యాపకములలో గూడ నూతనోత్సాహము కలిగింది. బోర్షదులో శిక్షివల్లెవరగు రాంభాయి ఫకీర్జాయి పటేలు, కేశిభాయి ఝావర్జాయి (తలభాయివల

మహాత్ముని సందర్శనము

బొంబాయి రాష్ట్రీయ విద్యార్థుల

ఉపాధ్యాయులును విద్యార్థులును జూహూకేగి

మహాత్ముని సందర్శించిరి

మహాత్ముని సందర్శించుట కనుమతి నొసంగిరెవరును. ముందుగా వాసి అనుమతికడన బొంబాయి రాష్ట్రీయ విద్యార్థులలోని ఘోషక విద్యార్థులను ఉపాధ్యాయులును యీ నెల 1వ తేదీని జూహూకేగిరి. మహాత్మునిను ఆంధ్రులుగాయను వారికెదురే నోద్యోగకర్తయిరి. వారు మెదల ప్రార్థనము చేసిరి. పిమ్మట ఖద్దరుపై వుండిన దిన నిర్మాణకర్తమును ఆ ఆర్యకుండది మహాత్మునిను సమర్పించెను. (1) బట్టి పూలకుడు (2) మట్టి ధూగతిక, (3) కేము చిత్తు బాతములు బుట్టి (4) పేటు ఏకలచాప (5) కలకలందాన (6) కరవ్యాసమీ (7) కర అలమని (8) కర పూసీతలు (9) కర ఖాది రైలులయి (10) విద్యార్థులు చేసిన ఏకులు (11) విద్యార్థులలో కడకలదిన నూలువడ దిన (నీని న్నిటిని విద్యార్థులలో నేతియారు చేసిరి.) వీరిని వారు మహాత్ముని సమర్పించిరి.

మహాత్ముని ప్రత్యుత్తరము

“మహాత్ములను చూచువలన నేడు వాకు చాల సంకపముకలిగింది. మీ బహుమానులకు కృతజ్ఞుడన. మీరిచ్చిన ఏకులవలనన ఏకులచాపలను నేను మెటనే ఆ పనులకు మరల ప్రారంభించెనని మీరు వాకు భావము చేసివారిగుచున్నాడు. నేనాపనిచేయుచున్నపుడు, స్వతాభ్యుదయ కడు గడు చేరవయ్యెను. నాకు తోచుచుండును. నన నేవాడని మరల ఏకులుగా ప్రారంభింప విలగింట్లు నాకు సంపూర్ణాకోగ్యమును కల్గెనలో ప్రసాదించెనని మిరందమును భగవంతుని ప్రార్థింపగోరెదను. నూలువడదల వలన న స్వతాభ్యుదయ కల్గెనలో తాగలదని మీకు గూడ న ముక్కుకము కలదని యే కనుకలచెదను. అట్లులేన మీరుచూడ నూలు వడుటయందొలెక. నిర్మాణకార్యక్రమమును ముడుచివీగా సాగించిచో మతోరేకలన్నియును తీర్చుకొనెదను. లలితీగాకు పొడిన నరిసేనామిరాతకతి విరచితమగు నే నునువి మిరందమునయే యుందురు. అట్టి పాక్షిక నే నునువి అర్థమును మిరందమున బాగుగాగ్రహించవలెను. గ్రహించి క్రమకాలము నడచుకొనవలెను. అగేతములవారిని ఆశీర్వాదములతోనూ నడుచుకొనుట మీ ఆ గాఢ్యులకైతము కష్టసాధ్యమే యగును.

నేను మొదట మీవిద్యార్థులకు కచ్చిపును మీరు గాన కళకు బాగుగా భ్యుపపదలెనె తెలిసితిని. నేను మరల మీలో కొందరు పొడిగాని నేనుజూనునదికము నొసగ దానంతి అభివృద్ధియొకను కలుగలేదు. వాకు సంపూర్ణాకోగ్యము కలిగి పిమ్మట మరల మీ పాతకాలకు తప్పదకు. అప్పటికి మీరొకను కచ్చివృద్ధినికడించి పరిశీలన పెగగలది నమ్మెదను. పరపూర్ణసాధిత్య మంతిలో కాదని నే నెఱుంగుదును” అని మహాత్ముని నడిచెను. (బొంబాయి ప్రాంతము)

రాయలు ఇండియను నౌకాదళము

ఇంచీకేపు సంఘసూచనలు

ఫిర్రీ, మార్చి 26:— ఇండికేపు కమిటీవారికి నూచవలన నుసరించి రాయలు ఇండియను మెరిండు బ్రూప్రసారము తొలగించుటకు క్రమశిక్షావాహిని కిచ్చియిచ్చి కొని. అందుచే ద ఫిర్రీ “మొదల, కార్తూ బూష” అనుమాము పెద్దనూలు కొంత కాలము నుండియు పుటానుండి తీసివేయబడినది. త్వలోనే వీరిని రెంటిని విడియించెదనని వెలియుచున్నది. (ఆగ్లి వె)

భయగార్ల సోదరిని ఝావర్జాయి వాటిభాయి పటేలు గార్లు ముగ్గురును పంచాయతీ సంఘముగ నిర్వహిరి. ప్రజలు క్రమశిక్షాస్థానములను వెళ్లుచుండును. ఈ పంచాయతీ ద్వారా తగవులను పరిష్కరింపవలెనని సత్కారకావలములను వారివ్యాసా యాప్తికముల ప్రకటించిరి.

“నిర్మాణ విధానా. కేసుల కన్నటిని పూర్తి చేసియోత్సాహము స్వీకరి మొనగ గోరెదను. ఆస్పృశ్యతానివారణము, ఖద్దరు నిర్మాణము, మధ్యపాపమును బధపు కూలీని పద్ధతి పూర్తిగా తొలగించుట మున్నగు పనులను నే చేర్చుట వలన నే మహాత్ముని కధికముక అనందము కలుగును” ధర్మకు సాహెబుగా రిటి కల నోక కచ్చి ప్రకటించిరి. (బాంబే ప్రాంతము)

నలులనే పడిపోయెను. యుద్ధమునందు జయించిన వారును ఓడినవారునుగూడ ఒక్కస్థితి కే వచ్చిరి. ఇప్పటికయినను యుద్ధము వదిలిపెట్టి, జర్మనీని కోల్పోన నిచ్చిన, నష్టపరిహారద్రవ్యము కొంతవరకయినను లభించును. పాంకేరుగా రింకను ససేమిరాయను చండిరి. ఇటలి, ఇంగ్లాండు, మున్నగు విదేశములు దెలిసిన హితమునుగూడ, పాంకేరుగారు పెడ చెవిని బెట్టిరి. తమ పంతము సాగవలయునని, వీరు బట్టుబట్టిరి. బెల్జియము సయితము ప్రాన్సుతో నేకీ భవిష్యస్థితి యరుదెంచెను. పాంకేరుగారే ప్రాన్సు దౌస్థితికంటెకు కారకులయిరి. ఏదేశమయినను, విజయము గలుగుచున్నంతవరకు పాలకుని గౌరవించు చుండును. అతని పద్ధతులు అపజయము గాంచగనే నిందింపబడంగును. దేశమునందు పాంకేరుగారి పద్ధతులపై అవిశ్వాసము పెరుగసాగెను. విజ సందర్భములు ప్రాంచి క్రజలకు గోచరింపబడంగెను. ఇంకను ఎంతకాలము ప్రతివ్యకారకు ప్రాకులాడుట? పాంకేరుగారి రాజీనామా మూలమున, ప్రాంచి పాలకుల మనస్సు మెత్తబడునేమో ముందుగాని తెలియదు. ప్రాంచివారి విజృంభణమువలన, ప్రపంచమున కొక క్రొత్తసత్యము బయల్పడినది. కేవల పశుబలమునే నమ్ముకుని జర్మనీ అధఃపతితయైనది. ప్రాన్సుగూడ యిట్టిమార్గము నవలంబించి, భగ్న హనోరధ యైనది. పశుబలమునకన్న మిన్నయగు శక్తియొకటి గలదని, ప్రపంచము గుర్తించుట ముఖ్యము. అత్యంత అజ్ఞేయమైనది. శాంతిసఖ్యముల నది కాపాడగలుగును. ప్రపంచస్వాతంత్ర్యరక్షణ కిదియే మూలాధారము. దీనియొక్క మాహత్వమును గ్రహించుచో, లోకకళ్యాణము చేకూరగలదు. హిందూదేశమునుండి యిట్టియత్కృష్ట సందేశము బయలుదేరుచున్నది. పాంకేరుదేశీయుడు మహాత్మునకు వ్రాసిన లేఖలో “విశ్వమంతయు క్రమక్రమముగ నవ్యభారత సందేశమునే వినగోరుచున్నది ఈసందేశము మీదే. పెక్కుసంవత్సరములనుండి నేను భారతీయ మత తత్వ వాఙ్మయముల నభ్యసించుచున్నాను. భారతీయసిద్ధాంతములు విశ్వమానవకోటికి మహాపకార మొనరింపగలవను నమ్మకము నాకంతకంత కధికమగుచున్నది...ఎండిపోయిన మా సూతులను మరల భారతదేశము అమృతపూరములతో నింపగలుగును. వెరక నెకసారి కవిత్రతోయముల (క్రీస్తువ్యావదేశము) తో మా సూతులు పుష్కలముగ నిండి యుండెను గాని దానిని మేము పూర్తిగవదిలించితిమి...మనకాలమునందీ సత్యమును క్రియలవలనను మాటలవలనను బాగుగ వెల్లడింపగలవారిలో మిమ్ము మించగల వారొక్కరుచున్నారేదు. మానవకోటికి ప్రసాదించబడిన సత్యస్వరూపమంతయు, మీయందే మూర్తిమంతమై నాకు గోచరించుచున్నది” అని వివరింపబడెను. ఇట్టిసందేశము నొసగలిగిన భారతవర్షముధన్యత జెందుచున్నది. భారతమాతృ గౌరవమును, ఆమెనయలగు భారతీయులు కాపాడెదరు గాక!

మహాత్ముని యాందోళనము

మహాత్ముడు త్వరితముగ స్వస్థగించుటవలన యవసరమో దెలుపనక్కరలేదు. అన్ని పక్షముల వారును, మహాత్ముడు మరల నాయకత్వమునహింపవలెనని గోరుచున్నారు. స్వరాజ్యపక్ష నాయకులు గూడ భావికర్తవ్యమును కనిగొనటకు మహాత్మునితో సంప్రతింపబోవుచున్నారు. మహాత్ముని కింకను బలము గలుగలేదు. నెమ్మదిగగాని, యభివృద్ధి గనుపించును. ప్రజలెంత యాతురపడుచున్నను, ప్రకృతి సూత్రముల సతి కమించుట, దుర్లభము. అందుచే తమను అనవధికముగ సందర్శించి విశ్రాంతి

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్ముని వుజానిది

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

ఇదివఱకు	చందాలు
తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము బందరువారు ప్రచురించిన	10013-4-1
లీప్రుప్రకారం	246-5-6
నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసువారు ప్రచురించిన	
లీప్రుప్రకారం	40-0-0
శ్రీయూత బెజవాడ సుందరరామి	
రెడ్డిగారు, నెల్లూరు	116-0-0
దక్షిణలనంతపురమండల జాతీయోప	
సంఘము పెనుగొండ వాగ్దానములు	350-0-0
దండు వెంకట్రామరాజుగారు	20-0-0
దండు సూర్యనారాయణరాజుగారు	15-0-0
దండు వెంకట్రాజుగారు	10-0-0
దండు వెంకటనరసింహరాజుగారు	3-0-0
దండు వెంకట్రామరాజుగారు	1-0-0
పోతుకుబ్బి బాపన్నశాస్త్రిగారు	
వివాహాకట్నము	4-0-0
మొత్తము	10779 9 7

ఇదివఱకు	చందాలు
కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు	
పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు	4719-4-9
గంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము	
కార్యదర్శివారా	82-2-0
చీరాలనుండి డుటుకూరి రా వేంకటేశ్వర్లు	
గారిద్వారా	100-0-0
పెనుగొండనుండి కల్లూరు సుబ్బరావు	
గారిద్వారా	100-0-0
టి. ఎస్. శ్రీనివాసరావుగారు, మేనేజరు	
హైస్కూలు తిరువాడి	10-0-0
సోదరుడు	1-0-0
మొత్తము	5012-6-9

తికి భంగము కలిగింపవలదని, మహాత్ముడు క్రజలను ప్రార్థించుచున్నాడు. యంగుఇండియా, నవజీవను పత్రికలను మరల నడుపుటకు, గాంధీ మహాత్ముడు ద్యుక్తు డగుచున్నాడు. మహాత్ముని సందేశము లికమీద త్వరితముగ వెలువడుచుండును. ఇట్టి కార్యమును సలుపుటకు మహాత్మునికి తగిన విశ్రాంతి సుసగవలయును. దేశనాయకు లందరకు, శరీరారోగ్యము తిన్నగ లేకుండుట, మిగుల విచారకరము. లేనియెడల, వారి సేవాలాభము బడయుటకు దేశమనకెక్కుడు వీలుండును. లజపతిరాయి గారు విశ్రాంతికొరకు ఇంగ్లాండుకు బోవుచున్నారు. మోతాలీగారు జబ్బుతో బడియున్నారు. ఇంకను పలువురు నాయకులు సరియగు నారోగ్యమును లేక యిబ్బందిపడుచున్నారు. దేశసేవకు శారీరారోగ్యముగూడ ముఖ్యమని గ్రహించి, దానిని కాపాడుకొనుట ఎల్లరకు ముఖ్యమగుచున్నది. తమనుదర్శించుటకై కుతూహలముజూపుటకంటె, క్రజలుకద్దరునిర్మాణమునకు వారి కాలమును వినియోగింపవలయునని మహాత్ముడొసగిన హితము, అమూల్య మయినదనుటకు సందియము లేదు. మహాత్ముడు గూడ మరల రాటుము నెప్పుడు ద్రిప్పుదునా యని ఆందోళన పడుచున్నాడు. బొంబాయి రాష్ట్రీయ సభావిద్యార్థులలోను ఉపాధ్యాయులలోను ముచ్చటించుచు, రాటుమును త్వలో ద్రిప్పుటకు తమకు శక్తి గలుగునటుల భగవంతుని ప్రార్థింపుడని మహాత్ముడు గోరుట జూడ, అతనికి కద్దరుపై నెట్టి ప్రజల విశ్వాసముగలదో గ్రహింపవచ్చును. రాటుమును ద్రిప్పుకొలదియు, స్వరాజ్యము చేరువకు వచ్చుచున్నటుల తమకు దోచువని, మహాత్ముడు పలికెను. అట్టి విశ్వాసము ప్రజల నెల్లర నావహించునేని, కద్దరు నిర్మాణ మతి త్వరితముగ బూర్తియగును. స్వరాజ్య సిద్ధికి సులభమార్గ మేర్పడును. ప్రస్తుతసమయ

మున, మహాత్ముని సందేశము నెల్ల రనుసరించుచు, తమతమ విధ్యుక్తధర్మమును నిర్వహించుచుండుట ముఖ్యము. అందుకుమారుగ నితరవిధముల ప్రొద్దుబుచ్చుచో, జాతీయనిర్మాణమును, స్వరాజ్యసిద్ధియు దూరము జనుట నిశ్చయము. మహాత్ముని మానసము, ప్రజల కార్యదీక్షవలననే సంతృప్తి జెందగలదు. ప్రజలు కార్యపరతంత్రులగు కొలదియు, మహాత్ముని శరీరము త్వరితముగ స్వస్థత గాంచుచుండును. లోపమెవరిది?

స్వరాజ్యపక్షమువారవలంబించుచున్న కద్దరి, బ్రిటీషు లే బరు స్నేహితులపట్ల విశ్వాసద్రోహమును సూచించుచున్నదని, న్యూస్ పేట్సుమెనుపత్రిక మందలించుచున్నది. కాని విశ్వాసద్రోహమును గావించినవారు లేబరుపక్షమువారుగారా? ముందొక రీతిగ వాగ్దానము జేసి, పిమ్మట వాగ్దానభంగము గావించుట, లేబరుపక్షమువారికి డగునా? హిందూదేశము త్వరలో స్వపరిపాలనము ననుభవింపవలెనని లేబరుపక్షమువారు గోరుచున్నటుల, న్యూస్ పేట్సుమెనుపత్రిక అభయమొనగుచున్నది. అటులగుచో, వారికోర్కె కార్యరూపము దాల్చవలయును. ఆచరణలోనికి రానికోర్కెలవలన ప్రయోజన మేముండును? లేబరుప్రభుత్వమువారు ఉపేక్ష వహించి యూంకుంసుటయగాక, ప్రజాశయముల కట్ల విరుద్ధాభిప్రాయముల బ్రకటించి, దేశమునందు మర్రిత నిరాశను బుట్టించుచున్నపుడు, దేశమెటుల మెలగవలయును? చేతుల ముడిచికొని కూర్చుండుట పాడియగునా? సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికై పాటుపడ నక్కరలేదా? ఇటుల పాటుబడుటనేరమగునా? ప్రస్తుత దుస్థితికి కారకులు లేబరుపక్షమువారుగాని స్వరాజ్య పక్షమువారుగాదు. రాండుచేబిలు సమావేశమును సయితము అంగీకరింపక, లేబరుపక్షమువారు సహకారవాదుల కడపటి యాశల సంతరింపజేసిరి.

స్థానిక వార్తలు

మదరాసు శాసనసభ:—మదరాసు శాసనసభకు ఛేంబర్ ఆఫ్ కామన్స్ వారిచే నెమ్మకొనబడిన ఆర్డరు లీడర్ గారి రాజీనామా సంగీకరింపబడుటచే ఆస్థానమునకు వేరొకరిని జూను 1వ తేదీలోపున యెన్నుకొనవలెనని గవర్నరుగారు దెలుపుచున్నారు.

ఎల్. ఎం. సి. పరీక్షలు:—నైపుణ్యశాలలో ఎల్. ఎం. సి. విద్యార్థులందరి ఆర్యసంకల్పంపు ప్రారంభము యిది పరమ విద్యార్థియైన పల్లిపల్లె చామలూరు జరుగుచుండెడిది. ఇప్పుడా పరీక్షలు మొదలైతే మండలమునందు జరుగునని ఎన్నామి నకు జోషువారు ప్రకటించుచున్నారు.

కార్పొరేషను సభ్యులు:—మదరాసు ఛేంబర్ ఆఫ్ కామన్స్ వారిచే కార్పొరేషనుసభ సభ్యులొనబడిన ఆర్. లీగారు రాజీనామా చేసినట్లుచే ఆయన స్థానం యెన్నుకొనబడు సభ్యుని నామము గవర్నరుమంటువారికి ఏప్రిల్ 25 వ తేదీలోపుగా దెలుపవలెనని ప్రభుత్వమునాడు ప్రకటించుచున్నారు.

స్టేటుకొన్ని సభ్యులు భారీ:—స్టేటుకొన్ని సభ్యులైన నామరాసు మహావ్యవస్థానియోజకముచే నెమ్మకొనబడిన భా. స. 10 అవత్యుడు కింది మరకయూరగాడ చనిపోయినందున ఆయన స్థానం వేరొకరిని మే 10 వ తేదీలోపున యెన్నుకొనవలెనని గవర్నరు జరలుగారు కోరుచున్నారు.

భగవద్గీతోపన్యాసము:—శ్రీ. కేశవశాస్త్రిగారు దిరసాధుసంఘమువారి యజమాన్యమున తత్సంబంధమునందు (మెరంబూరు) 25.3.24 మంగళవారమునాడు 8 గంటలకు శ్రీయంత ఎం. పీరాసామి భాగవతులకావలన భగవద్గీతా భక్తి యోగములని సాధారణోపాజంబులను గూర్చి ముఖ్యతైలిని ఆంధ్రభాషయందు చువ్వసించిరి.

మాయవరం మిరాసిదారుల సభ:—మాయవరం జరుగుచున్న తంజావూరు జిల్లా మిరాసిదారుల సమావేశమునకు ప్రభుత్వమువారివలన యెట్టియొకరిని ముండదనము, శ్రీమతులు ఎస్. సత్యమ్మమ్మ, ఎస్. మత్తమ్మ మొదలయ్యారు. సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు, ఎం. ఆర్. నేరు రత్నమ్మయ్యగారు, కళ్యాణమణి, విశ్వనాథరావు, సి. ఆర్. శివగంగులూడ బోయెననియూ దెలియుచున్నది.

రాకపోకలు:—వెంకటగిరి రాజాగారు నేటి ఉదయం బొంబాయి మెయిలులో చెన్నపురి విచ్చేసిరి. ది. బి. ఎం. కృష్ణుడు నామరాసు నేటి ఉదయం విచ్చేసిరి. నిన్న రాత్రి, మైసూరు రాజకమార్తెగారు మైసూరునకు కృష్ణమ్మగారు గోదావరికి, ది. బి. వెంకటేశ్వరం నామరాసు గారు పితాపురమునకు, బోయిరి.

సాల్పుకాళి ఉద్యోగములు:—హెచ్. సి. నెంటు న్నేరు బెల్లిగారిని, 2 వ గ్రేడు, అసిస్టెంటు సాల్పుమిషనరుగా బర్మోర్ డివిజనునందు నియమించిరి. ఎ. ఇ. హరిజన్ గారిని 2 వ గ్రేడు అసిస్టెంటు మిషనరుగా వాల్తేరు డివిజనునందు నియమించిరి. భా. బ. మహమ్మదు సాదుకు అరీగారిని నెల్లూరు డివిజను, 2వ గ్రేడు అసిస్టెంటు మిషనరుగా నియమించిరి.

మదరాసు వార్షికచరిత్ర 1924 (ఇయరుబుక్) మదరాసు వార్షికచరిత్ర 1924 సం. గ్రంథము ఏప్రిల్ మాసమున ప్రకటింపబడును. అందు చెన్నపురిలో నిడినందుచున్న ఉత్సవములను, వారివిలాసములతోగూడ ప్రకటింపబడు నిశ్చయింపబడిన గావున ముఖ్యోద్యోగి ల. దురు తమ కచేరీ నామములను నిడినందు గుర్తులు విలాసములను గ్రంథమున ప్రకటింపబడును. 'కంకెలూ' గారికి; పోర్టునెంటు బార్నిక్, ఏప్రిల్ 2 వ తేదీలోపుగా పంపవలెనని ప్రకటించుచున్నారు.

నైనిక కార్యదర్శి డిప్టీ, మార్చి 25:—బడ్డెనుగారు కొంతకాలము సెలవు మీద వెళ్తుంటుంటున్న ప్రస్తుతా డిప్యూటీ కార్యదర్శిగారు హెచ్. ఆర్. జె. వి. సి. ఎస్. గారు నైనిక కార్యదర్శిగారి పదవీస్థానము. (ఆ. కె)

మదరాసు కార్పొరేషను

తుదిబడ్డెలు సమావేశము

1924-25 సం. 6 బడ్డెలును సవరింపబడిన ప్రకారము ఆ మొదలయ్యెను నిన్న సాంఘికము 5-45 గంటలకు కార్పొరేషను సమావేశము రిపున భవనమునందు జరిగెను. సి. తిరుమలె పి. లీగారు అగ్రాసాధికారము వహించిరి. కమిషనరు జి. టి. బోగుగారు మాజిరైయండిరి. సభ 5-15 గంటలకే ప్రారంభముగావలసియుండినను నియమితసంఖ్యకులకు సభ్యులు 5.45 వరకును రాల్చిరి. అప్పటికిని సరిగా 15 మందిమాత్రమే హాజరైరి. మొదట రెవిన్యూ విషయమై ఆలోచింపబడినది. ఆ సభ్యులు X వచ్చిన సందర్భము నందువలన 150 కి 180 వరకున నుండవలెనని ఆర్. ఎడగోపాలరావుగారు ఉపపాదించిరి. కార్యకర్త మొదలయ్యెనుగారు ఆమోదించిరి. ఆ యుపపాదన లంగీకరింపబడినది.

రై నెమ్మల క్రి. ద రూ 20, 000 లను కింగ్డంవలెనని ఆర్. మదనగోపాల నాయుడు గా ఉపపాదించిరి. పాటు, నెరుక, మున్నగువానివలెనని రై నెమ్మలను తగ్గింపవలెనని ఆయన కోరెను. ఎస్. గోపాల శెట్టిగారు ఆమోదించగా అంగీకరింపబడినది. నైకాపేట మునిసిపాలిటీ లోను గేట్లు విషయమై ఇప్పుడు సామ్యముగూర్చి విచారణ చేయవలెనని సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు కోరెను. తరువాత రెవిన్యూలోని మిగిలిన భాగములను వ్యయమున బడ్డెలు సమావేశములందు సవరింపబడిన ప్రకారము అంగీకరింపబడినది.

మొట్టాక బడ్డెలు ప్రస్తుతము నగరమునందు డెన్నిగలవని ఒకసభ్యుడు గూర్చి 56 గలవని ఒకసభ్యుడు ప్రస్తుతము చెప్పెను. 15 మనుష్యులు ఇంకను ఎత్తునవలెనని తీసికొనబోవు బడ్డెలు రై నెమ్మల రూ 200 ల నుండి 150 లకును 15 మనుష్యులకు తక్కువ 7 మనుష్యులకు ఎత్తున తీసికొనబోవు వానికి రూ 150 ల నుండి రూ 110 లకు 7 గురు మనుష్యులకు తక్కువ 8 గురు మనుష్యులకు తక్కువ తీసికొనబోవుబడ్డెలకు రూ 75 ల నుండి రూ 50 లకు కింగ్డంవలెనని టి. నుండరావు నాయుడు గారు ఉపపాదించిరి. ఉపపాదన అంగీకరింపబడినది.

బడ్డెలుచర్య నగరమున దాక్టరు మహమ్మదుఉస్మాను సాహెబు గారు ఆ సభను సవరణ నూచనలను గూర్చి మాట్లాడిరి.

పన్నును 100 కి 1 1/2 కంటున కింగ్డంవలెనని గవర్నర ప్రకారము తీర్మానము ప్రవేశపెట్టినపుడు అరీకాపురము ఓడిపోయెను. ఆ సభను సవరించు విషయమై వెనకటిరైగా. 10 సంవత్సరముల కొరతయే చేయవలెనని ఇదివరలో మనము తీర్మానించి కమిషనరు అనుబంధం శెట్టిగారిని నేను కోరుచున్నాను. ఆ సభలను సందర్శించున కెంతకాలమునా కమ్మ ది ప్రతి యింటియొకటియూ తెలుపుచున బోయెనెవల అందరను పంపుచు. రామే ఫోన్ములను బంపుచును ఎవరను అంద్రపు అంకెలను చేయు. వానినిబట్టి పన్నును కింగ్డంవలెనని కోరవచ్చును. మాటిమాటికి సవరింపబడునని మనముకొనియెదల ప్రజలకు లాభకరముగ నుండునని ఉస్మాను సాహెబుగారు చెప్పిరి.

10 సంవత్సరములకొరతయే సవరించు ఇంకను పన్నును 100 కి 1 1/2 కంటున కింగ్డంవలెన కార్పొరేషనుసభ సభ్యులు గలగుననియు 10 సంవత్సరముల కొరతయే సవరించు చుండిన బాజుననియు మదనగోపాల నాయుడుగారు చెప్పిరి.

దాక్టరు ఉస్మాను సాహెబుగారి నూచనప్రకారము ఇ. డి. జి. మునుజులు ఆ సభ్యులను ని 2 వ గ్రేడునకు కారిని (సా సి. కృష్ణుడు చేయరాదని సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు చెప్పిరి.

బడ్డెలును నెమ్మదిగ ఆమోదించ చేసినందులకు దాక్టరు రామకామయ్యగారు అభ్యుత్సాహ కమిషనరు రేటుపేషెన్షరయవ పన్నులము 1 లిగినవారి యర్జీలును న్యాయముగ పరిష్కరించు చుండవలెనని కోరిరి.

అంతటితో సభ ముగిసెను. హిందూయునతీ శరణాలయ వార్షికోత్సవము:—28.3-1924 శుక్రవారం సాంఘికం 8 గంటలకు సాంధ్య మహాసభను బి. పి. బి. ఎల్. హైదర్‌నగర్ జిల్లా రా. శ్రీ. సి. ముబ్బరామశ్యగారి సతీశబేతుకు శ్రీమతి చెంగలయ్య రత్నమ్మగారి యధిపత్యమున జరుగెను:—కార్యక్రమము:—1. దైవప్రార్థన. 2. గానము, 3. అగ్రాసాధికారపురాతి ఉపన్యాసము, 4. ఉపన్యాసములు, ఆంధ్ర, తమిళ, అంగ్లములందు జరుగెను. 5. కరణాలకు బాలికల సంభాషణ. 6. కార్యకర్తల బోర్డు చదువులు. 7. బీజావాడ్యము. 8. మంగళము. ఇందులకు శ్రీరెల్లం విచ్చేను (పాఠకులు). జి. యామినీపూర్ణ లిలవత్సయ్య, కార్యదర్శి.

పోర్టు నెంటుజారి గెజెటు

(మార్చి 25, 1924)

పల్లిపల్లె కాళి జి. ఆర్. ఎఫ్. టాటనుమామగారిని తాత్కాలికముగ డిప్యూటీ సెక్రటరీగా నియమించిరి. మార్చి 1 వ తేదీనుండి నియమించిరి.

ఎస్. వి. రామమూర్తి వి. సి. ఎస్. గారిని కర్నూలు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగా నియమించిరి.

జి. డబ్లియం. వెల్లుగారిని బర్మోర్ జిల్లా కలెక్టరుగా నియమించిరి.

రామబహదూరు యం. రామారావుగారిని, చిత్తూరు జిల్లా కలెక్టరుగా నియమించిరి.

ఎఫ్. డబ్ల్యు. టి. పట్ట గారిని కృష్ణజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగా నియమించిరి.

డబ్ల్యు. న్యాయముగారిని కృష్ణజిల్లా జాయింటు మేజిస్ట్రేటుగా నియమించిరి.

ఎ. సి. మాడెల్లగారిని విశాఖపట్నం జాయింటు మేజిస్ట్రేటుగా పార్వతీపురం ఏజెన్సీ డివిజనుకు మార్చిరి.

ఎస్. ఎ. వెంకటరామనుగారిని పార్వతీపురమునండి విజయనగరం డివిజను జాయింటు మేజిస్ట్రేటుగా మార్చిరి.

మలేవీయము కె. పన్ను ఎ. సారలుగారిని బర్మోర్లో క్రిమినల్ త్రిబ్యూనల్ గా నియమించిరి.

సి. ఇ. జి. గారిని, బర్మోర్లో హాల్ ట్రైనిటీ ఫర్మి త్రిబ్యూనల్ గా నియమించిరి.

ఆర్థికకాళి బి. సి. దత్తుగారిని, మదరాసు అసిస్టెంటు అక్కౌంట్ టెంటు జనరలుగా ఫిబ్రవరి 18 వ తేదీనుండి నియమించిరి.

లా కాళి మదరాసునగరములోని కారాగారములకు ఈ దిగువ వారిని అధికారతర ప్రేక్షకులుగా నియమించిరి:—భా. బి. అల్లులకరెమసాహెబుఫూషి గారు, ది. బి. గోవిందరావు చతుర్వజవానుగారు. బి. ఎ. బి. కె. లక్ష్మణునుచెట్టిగారు.

డబ్ల్యు. ఎఫ్. పన్నుగారిని, బర్మోర్ సెంట్రల్ జైలుల సూపర్వైంటుగా నియమించిరి. వీరినే ఏప్రిల్ 4 వ తేదీ నుండి అల్లపురం జైలుల సూపర్వైంటుగా నియమించిరి.

శాసన సభ ఫ్రాంకునాయకులు వి. సి. ఎస్. గారిని గవర్నరుగారు మదరాసు శాసనసభ్యునిగా నియమించుచున్నారు.

అభివృద్ధికాళి గా. న్యా. ఇ. హెచ్. వాల్సుగారిని మదరాసు విక్టోరియా బెక్కికలు ఇన్స్టిట్యూటు అధ్యక్షునిగా, జె. గా. గారిని ప్రభుత్వ భ్యునిగా నియమించిరి.

స్థానికస్వపరిపాలనకాళి సి. ఆర్. మురుగేశముగారిని మదరాసు పిచ్చియానుపత్రిక అధికారతర ప్రేక్షకునిగా నియమించిరి.

రెవ. హెచ్. డబ్ల్యు. వై. టుగారిని, రాజా నంద్యాల ఓ బలపతిరాజులుంగారిని, కడపజిల్లా బోర్డుభ్యులుగా నియమించిరి.

హెచ్. టి. రెయిలీగారిని, మదరాసు నగరనిర్మాణ సంఘాధ్యక్షునిగా (ట్రస్టీ) గను నియమించిరి.

అనంతపురం జిల్లాలోని ఎల్లనూరు గ్రామ యూనియను ఏప్రిల్ 1 వ తేదీనుండి యూనియనుగా గణించబడదని జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షుడు ప్రకటించుచున్నాడు.

గుంటూరు తాలూకాబోర్డునుండి జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగా నిదీగువవారు ఎన్నుకొనబడిరి. గురుడి వెంకటప్పయ్యగారు; పోసాని ప్రకాశరావుగారు; పాటిబండ్ల సీతారామయ్యగారు; గంటుపల్లి వెంకటప్పయ్యగారు.

తెజవాడ పురపాలకసంఘమున ఉపాధ్యక్షులుగా కె. పూర్ణానందం పంతులుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

విద్యా కాళి సి. మన్మోహనుగారు ఆర్థికదేవిను, నెలపుకాలముందు లాకాలేజీ ప్రిన్సిపాలుగా నియమింపబడిరి.

న్యాయ కాళి ఫ్రాన్సిసుపెర్వేల్లి విల్సను, లా అట్టోర్నీ, అఫిషియలుడ అసిస్టిగా రి. షిపుజెన్సి సుగారు, మార్చి 14 వ తేదీ మొదలు ఏప్రిల్ 28 వ తేదీవరకు సెలవొసంగిరి. ఆయనస్థానం, కాలిటను సిడ్నీ స్మితు బారిష్టరుగారిని నియమించిరి.

వైద్య కాళి డి. కనకాశభేషను సివిల అసిస్టెంటు సర్జనుగారిని, రాయపురం ఆసుపత్రియందు, మెడికలుకాలేజీ సర్జరీ ప్రా. థె సమర్థ అసిస్టెంటుగా మార్చిరి.

ಬಿರ್ರಾ ಕಾನನನು

25 వ తేదీ విచారణ

గాంధీమహాత్ముని పూజానిధి

శ్రీయుత దేశభక్త కొండా వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు పెనుగొండ విచ్చేసినపుడు మహాత్మా గాంధీ పూజానిధికి వాగ్దానము రు 350-0-0.

ఇందులో హాతి వసూలు

కురుడి నరసప్పగారు	రు 80 0 0
కొద్దం కృష్ణశాస్త్రిగారు	15 0 0
కె. యస్. రాఘవాచార్యగారు	15 0 0
దేశభక్తుడు	5 0 0
పి. రాఘవేంద్రాచార్యగారు	5 0 0
టి. వివేకానందగారు	3 0 0
యస్. డి. వాసుదేవరావుగారు	3 0 0
మైదవరం సుబ్బయ్యగారు	5 0 0
దేశసేవకుడు	2 0 0
కుంచం అశ్వత్థయ్యగారు	2 0 0
దేశభక్తుడు	2 0 0
కె. శ్రీనివాసరావు	2 0 0
దేశభక్తుడు	2 0 0
శ్రీమతి లక్ష్మీదేవమ్మగారు	2 0 0
మ-రా-శ్రీ, లేబర్ గారు	1 0 0
కొద్దం శివరావుగారు	1 0 0
కోనేరాచార్యగారు	1 0 0
శాగనమండ్రం సుబ్బయ్యగారు	1 0 0
దర్శి చిన్న అప్పారావుగారు	1 0 0
నరసప్పగారు	1 0 0
రాబన్నగారు	1 0 0
భక్త్యుక్త సాహెబ్	1 0 0
అనంతయ్యగారు	1 0 0
కె. సంజయ్యగారు	1 0 0
పంపాపతి శాస్త్రిగారు	1 0 0
నారాయణరావుగారు	1 0 0
నారాయణశాస్త్రిగారు	1 0 0
శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు	1 0 0
భక్తుడు	1 0 0
తేశాభిమాని	1 0 0
రామాశాస్త్రిగారు	1 0 0
ఎ. సుబ్బయ్యగారు	0 8 0
చిల్లరవనూళ్లు	1 3 0
బండెడ్లబాలుడు	0 0 5
విష్ణువర్ధనుగారు	5 0 0
	117 11 5
తిప్పయ్యగారు	0 8 0
	118 3 5

పెనుగొండ కల్లూరు సుబ్బరావు, 24-2-24. దక్షిణ ఆంధ్రపురమండల జాతీయసంఘ కార్యదర్శి.

నల్లూరుజిల్లా కౌగ్రెసు సంఘము

ఎస్. ఎస్. రామకృష్ణయ్యగారు	5 0 0
చతుర్వేదుల కృష్ణయ్యగారు	2 0 0
అభిమాని	1 0 0
పోలిరెడ్డిపల్లె పుల్లయ్యశాస్త్రిగారు	1 0 0
అభిమాని	2 0 0
అభిమాని	1 0 0
మన్నేపల్లి రామకృష్ణరావుగారు	2 0 0
అభిమాని	2 0 0
ఎస్. ఎస్. నారాయణరావుగారు	1 0 0
రాఘవ రామచంద్రయ్యగారు	1 0 0
ఎస్. విరామయ్యగారు	8 0 0
దర్శి వెంకటసుబ్బయ్యశాస్త్రిగారు	15 0 0
చివురుల శ్రీరామచంద్రయ్య	4 0 0
	40 0 0

వసూలు మొత్తము

వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య, కార్యదర్శి.

కొంకటిగారి:—కొంకటిగారిలో శ్రీ దుర్గిరాల గోపాల కృష్ణయ్యగారు ఆచార్యుడికి 25-2-24 తేదీన వెల్లిపల్లె పాఠశాలలో 116 రూపాయిల వసూలుచేయబడి గాంధీపూజానిధికి సమర్పించబడినది. (ఇదికాక వసూలుకొండ ప్రయత్నింపబడెను.)

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కౌగ్రెసుసంఘము - బండరు

గుండు లక్ష్మీనారాయణగారు	0 8 0
కా. వెం. లి నరసింహముగారు	0 8 0
ఒక అభిమాని	0 0 0
ఒకభక్తురాలు	0 8 0
దిట్టకవి వీరరాఘవయ్యగారి నల్ల కొక్కత్రువనూళ్లు	3 0 0
వైవారు వసూలుచేసినటోపి వేలమువేయగా రాబడిన	
మొత్తము	0 8 0
జిల్లా వెంకట సుబ్బారావుగారు కుమార్తెల వివాహ	
సందర్భమున యిచ్చినది	గం 0 0 0
బోర్డర్ వెంకన్నగారు కుమారుని వివాహసందర్భమున	
యిచ్చినది	గం 0 0 0
కుంచెకట్ట బాపయ్యగారు తమ్ముంపెట్టు - నైజాము.	
కుమార్తె వివాహసందర్భమున బండరులో యిచ్చిన	
నవరసు 9 బజారులో అమ్మగా రాబడినరొట్టం	0 8 0
కోడూరు శ్రీరాములుగారు (పనుచుట్టు)	0 0 0
(గూడివాడ)	
నందివాడ రాజగోపాలంగారు	8 0 0 0
(గడ్డపల్లెటిలాకు)	
కొల్లి వెంకటకృష్ణయ్యగారు	0 0 0
కొప్పర్తి నరయ్యగారు	0 0 0
చలమలసెట్టి వెంకట్రామయ్యగారు	0 0 0
చాపల వెంకట్రాయుడుగారు	0 0 0
(కూరాడ)	
కూరాడ హనుమంతరావుగారు	3 0 0 0
(వేమవరము)	
దాలిపర్తి సీతారామయ్యగారు	0 0 0 0
కొల్లిపర చలమయ్యగారు	0 0 0
బొప్పనచర్మీడుగారు తమ్ముని వివాహసందర్భమున	
కూరాడలో యిచ్చినది	0 0 0 0
(వడ్లమన్నాడు)	
తోట నారాయణుడుగారు	గం 0 0 0
	28 8 8

చె. వెం. నరసింహము,

కార్యదర్శి

మహాత్ముని అభినందనము

న్యూ లీడరుపత్రికకు జర్నీమానుగారు ఫిబ్రవరి 27 వ తేదీ నిలుల వ్రాసిరి

భారతదేశమునందు గాంధీమహాత్ముని కుటుంబుడి ఎంత యభిమానముగా నున్నదియు మెన్న సర్. జే. సి. బోసుగారు చెప్పిన భారతదేశమున బాగుగా బోధపడినది. కొండల ప్రాంతములందు బిల్లులను కొకకాటి అనాదులు నివసించుచున్నారు. వారు నిన్ను బాతులలో చేరినవారు హిందూమతమునండి బహిష్కరింపబడినవారు వారికి అపరాధములేమీ లేదు. వీరిని శిక్షాధారము సర్. జే. సి. బోసుగారు రోకసారి ఆప్రాంతమునకి అరణ్యప్రదేశమున విడిచి నివసించు నిర్బంధితుల మారుల గుల్మాగోపి కుటుంబములను దానిచేయించి దానిచేత బాధపడి నీతిబాధను తొలగించు కొనుచుబిల్లులతో మాటలాడుచుండిరి "నీతి పాపకార్యమునందు చిహ్నముతో సంబంధించినదనియు మేమిట్టికి గ్రహించుకొని దానిని పరిశ్రమించితిమి. కృతసాయత్నముతోనే అతలమించి జీవించ గోచుచున్నాము. అరణ్యములలోనుండ నహింసాధర్మము ప్రబలి కొంత సెలవైనవలననే మహాత్ముని దాడినిచేయెను. మహాత్ముని ఆ దేశముకంటె నతనికి మరే ఇమింకేమి కలదు" అని వారు బోసు గారితో తెలిపిరి. వారికి మహాత్ముని సందర్శనము లభింపనేలేదు. కాని మహాత్ముని ఆదేశ మిట్టిదనివారము వారిచే వినిపడినది. అంతటితోనే వారు జీవించును పరిశ్రమించిరి. ఆదేవిషయము లనే చుంపనూడదనవుడు కొట్ల గోరెల మన్నన పెంపుడు జంతువుల ననలేవంతవలన వారు మౌనము ప్రహించిరి. తమ వద్దకున్న కొల్లను గోరెలను అమ్మబాదిరిగాని ఎవ్వరను కొను వారు తల్లిరంగనాని నమ్మిటిని స్వేచ్ఛగా వదిలివేసిరి నెలలంత ప్రాప్తిను మహిమను మహాత్ముని సమీపించుచు. అట్టి మహిమియుడు నేడు బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునందే యున్నాడు. అట్టి మహాత్ముని కారాగృహమునుండి తరలించి గొప్ప తప్పిదముని నిన్నునే కర్ణకప్రభువు గోలవెట్టెను. ఇట్టి మహిమియులను గౌరవించుట ముక్తసాధనమును భారతదేశము యిపుడెందులలో లేవందో హాతుల కొంత మేలైనది" అని జర్నీమానుగారు వ్రాసిరి.

చెన్నై బజారుధరలు

మార్చి 27-వ తేదీ గురువారము

(1) ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 45-0-0	మొదలు 55-0-0 కలకు
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు, వరకు,
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 45 గలవి రు 18-0-0	14-0-0
నెలూరివి ,, డిటా ,, 16-8-0	17-0-0
డిల్లీవి ,, డిటా ,, 16-8-0	17-0-0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-12-0	9-0-0
సువ్వలు ,, ,, 24-0-0	26-0-0

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 రు 12-0-0	రు 13-4-0
నెనగలు ,, డిటా ,, 8-12-0	9-4-0
పెనెలు ,, డిటా ,, 11-8-0	12-8-0
మినుములు ,, డిటా ,, 12-8-0	13-1
ఉలము ర 164 ,, ,, 7-8-0	8-0-0

(3) నూనె వస్తువులు

సువ్వలు నూనె బా 1-కి రు 175-0-0	180-0-0
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14-0-0	26-0-0
కొండాపురం వేరునెనగపప్పుబా 1-కి ,, 60-0-0	62-0-0
యితర ప్రదేశము ,, ,, 55-0-0	58-0-0
వేరునెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 140 మిమకానూనె 18	
అముదము నూనె బా 1-కి రు 16-0-0	162-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	రు 175-0-0
కూరపసుపు ,,	రు 150-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరివి)బా 1-కి రు 70-0-0	105-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 45, 50	
కాళహస్తీ పాయకట్టు ,,	రు 60, 70
కెల్లము బా 1-కి	రు 50-0-0 65-0-0
చింతపండు బా 1-కి	రు 26-0-0 42-0-0

(5) ఇనుము

పట్టులు రఖం బా 1-కి	రు 80-0-0 82-0-0
చదరం ,,	80-0-0 88-0-0
తవుండు ,,	81-0-0 89-0-0

(6) లోహములు

వెండి 100 తులంకు	రు 78-0-0 83-0-0
బంగారము, తులము 1-కి	రు 26-2-0 26-8-0
సవరను 1-కి	16-8-6
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 80-0-0 85-0-0
రాగి డిటా	రు 840-0-0 860-0-0
అ తెల బ 1-కి	రు 57-0-0 57-4-0

(7) రంగుల చిల్లరైన

అవుకృష్ణుడు 20 డిగ్రీలు రు 95-0-0	100-0-0
వొట్టి కృష్ణుడు	డిటా

భారత ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకవర్గమున మార్పులు

ఎ. సి. ఫటల్ గారు

డిల్లీ, మార్చి 26:— భారతప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యుడగు గా. ఎ. సి. చక్రవర్తిగారు మెడికల్ సర్కిల్ టువై సెలవు పుచ్చుకొనుచున్నారు. వీరు ఏప్రిల్ 6 వ తేదీన ఆంగ్లదేశమునకు ప్రయాణమై వెల్లి ఆగ్ని మూసముఖమున తిరిగి వచ్చునని చెబుచున్నది.

ఫటల్ గారు సెలవువిడచినప్పుడు వారిస్థానముల పని తీరులును సర్, భూపేంద్రవాధ మిత్ర కె. సి. వి. ఇ. బి. వి. ఇ, గారు నియమింపబడిరి. వీరివరకు మిలిటరీ ప్రెస్ విజ్ఞాన అధ్యక్షులగు వనిచేయుచుండెను. (ఆ/వె)

వస్తుల విచారణసంఘము

డిల్లీ, మార్చి 26:— భారత ప్రభుత్వమువారు వస్తుల భారమును గురించి విచారించుటను గురించి విచారించుటగా ను నియమించిన సెంచెరు సంఘము సెంచెరును మానుటగాని నియమింపబడదని చెబుచున్నది. అందుచే నీసంఘములో వనిచేయు సభ్యుల నియోజనమునుగురించి బహులుడైన కడంతుల కాధార ములేను. (ఆ/వె)

కార్యదర్శి యిట్లు వాయించువాడు: "నే నధికారి యేర్పాటు
క్రింద మార్చి 22 తేదీన జరిగిన సంగీతపాఠశాలసభలో దాక్షిణ్య
సి. సి. రామమూగను రాణలసానానీటిలో చేర్చునటమన
గూర్చి వారిని అభినందించుచు చిత్రీకర్తాన మూరొదింపబడిన
పాశ్చాత్యులలో యిట్టి హుబందుకు తోడుగా మోదన
సంగీతజ్ఞుడు శివాంబుటకు అనుగ్రహించినందుకు
మహానుకొనించేమను అధ్యక్షునికిని సభ్యులకును కుదిరెను
లభించుచు మరొక తీర్మానమును ఆమోదింపబడినది, (అగ్రిమె)

(ఒక విలేజ్)

విదేశ వార్తలు

వెర్నెయిల్ ఒడంబడికను

నిరాకరించుట

జర్మను జాతీయవాదుల కోర్కెలు

రీచినభవారికి ఛాన్సలరు సలహా

లండను, మార్చి 24:—రాత్రి 10.25

టైమ్స్ పత్రికానితెలిపి తెలుసునది ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:—ఈ మాట ఎత్తుకొనుటకు ఇదియైనది సభవాద సమీక్షనందునుగూర్చి బంధువులను గూర్చియును సభవాద సమీక్షనందును జేసికొందుగాక ఇదియు అవసరమగుచో ఎంత హెచ్చరికయునైనను జూరే జర్మనీ ఆర్థిక జాతీయ స్వతంత్ర్యమును కలుగజేసెదగాక ఇది మూర్ఖ చాన్సలరు తన యుద్ధవాదమున తెలియజేసెను.

జర్మనీయు ఒడంబడికను పాటించుటలే నిరాకరించుటకు జాతీయవాదులు సంగీధు లగుచున్నాడు. కాని దానివలన గలుగు ప్రమాద మెంతగలదో వారు అజ్ఞానిమనముతోచుచున్నది. కాన బాగలే! జర్మనీలో అంతఃకలహములను వారు పొడిచివేయుదురు. జాతీయవాదులు మరల కెందులకు పాలనను ప్రవేశపెట్టవలయును ఏమిట రాజ్యాంగ నిర్మాణమును మార్చవలెననియు వెర్నెయిల్ ఒడంబడికను నిరాకరింపవలెననియు నిన్నటినియు తమ ఎత్తుకొనకార్యమునకు ప్రకటించిరి. దానినిజూచియు చాన్సలరు ఇట్లు నూచించెనట.

ఏమారు రాజ్యాంగనిర్మాణము ననుసరించిన జర్మనీలో విశేషత్యము గలుగుననిరి.

సామ్రాజ్యభివృద్ధి

(బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమున వర్తకము వాల ఆభివృద్ధి యగుచున్నది. దీని విస్తృతమున సదరించుటకు వలస చుట్టుపొరలను గావించు చాలకాలమైన పిమ్మట తొలికొలను తొలగించుటకు పిలువలగుననియు అధికవేత వర్తకమర్పి నుజేసెను. ఒక్కొక్కరు వలసవోపుటకంటే సంపాదములతో వలసవోపుట మంచిదనిరి.

రూపురూపము

రూపురూపము 1922 సంవత్సరమున నూటికి 102 చొప్పున జోతు 82 చొప్పున ఎక్కువయ్యెను.

74600 రైల్వేపనులవారలను జేర్చుకొనిరి.

ఫిబ్రవరి ఒడంబడికలను ప్రత్యేకపు రైల్వేను వలన 24000000 లంగారు నూటలను ఆదాయము వచ్చెను.

సామాజికబంధి ప్రయాణీకుల రైలుబండియు తప్పకుండుట జేడిగా నెను. 8 గురు ప్రయాణీకులు చనిపోయి 11 గురికి గాయములు తగిలినవి తెలియజేసిరి.

భేదానదిలో నరకులలో బోవుచున్న రెండు ఒడంబడికొని 8 గురు చనిపోయిరి. ముగ్గురికి కిరీమకయు చిరికిపోయినది. వీరిని వైద్యులచునుగూ గొంపోయిరి.

బోలిషివికు కుట్రనేరము

ఎ.ఎ.కె. రాజుగారు ఇండియాలో తన జరిగినవన కానలేనదే బోలిషికు కుట్రలను జేయునంటినిని దివారించుట అన్యాయమనియు బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమందంతటను ఎట్టి అటంకము లేకుండ జన్మవృత్తులకై ఇతరబోలిషికుజనులనుడ ఇండియాలో తన విషయమై ఇట్లు ప్రకరించుట పాడిగా దనియు ఎ.ఎ.కె. రాజుగారు రాంకే నగర్లోనికొనిరి ఆలి విషయ ప్రభువునకు ఒప్పిన నిజమై యిది హెచ్చు పత్రిక ప్రకటించుచున్నది.

ట్రాన్సు సరిహద్దులో నున్న అరబ్బీఖాను ముట్టాకు ప్రత్యేకములందు నానికలములు తుగవలెనని ప్రకటించుటకు అంగారా ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారనియు ఇతరులకు పాతకాలములకు తుగవలెనని భావనే జేర్చిచెడ రునను, ఇతరులతో తుగవలెనని భావనే వారు ప్రకటించుచున్న ప్రకటనలను జదివి నేర్చుకొనుటకు ప్రభుత్వమునకు సహజము చేసెదగలనియు తెలియుచున్నది. అరబ్బీఖానులవారందఱు సాధ్యమైనంత త్వరలో తుగవలెనని ప్రభుత్వమునందే తొలగిపోవలెననియు:

ఇంగ్లండు-ఫ్రాంసు

లండను రాయబారములు

జర్మనీకుండి (ఫ్రాంసుకు) ఉపద్రవము రాజుండ జేయుననుమై బ్రిటిష్ మెంటి కలిసియులకు భిన్నాభిప్రాయముగలదు. వరాసులు జర్మనుల జాతీయోద్యమాభివృద్ధినిగాంచి భయపడుచున్నాడు. జర్మనీవలన ఫ్రాంసుకు భయము లేకుండవలెనని జేష్టుతో (ఫ్రాన్సు ప్రతినిధి ఏర్పాటు చేయుననెనని ఫ్రాంసు గొరుచున్నది. అంతర్జాతీయ కట్టుదిట్టములచే (ఫ్రాంసుకు జర్మనీ నుండి యుద్ధవరమురాదని బ్రిటిష్ వారి యభిప్రాయము అందుచే తునియుమై నిష్పక్షముగ అగ్రగణ్యులు తురుట కట్టుచునున్నాడు.

విదేశాంగ కార్యాలయ చర్చ

బిష్టె ఆర్థరాత్రి మార్చి 24:—రాంకే మన్మథాల్లాగారు (మెంటి రాజుబారిని గలుగుకొనినను. వరాటి కేటు (వర్తమాన పరిస్థితులను, ప్రకటించడమున్న ప్రత్యేక ఆర్థిక కేట్రల నిజీకమును గూర్చియు, దానివలన వచ్చుపరిహార సమస్య ఎటుల పరిణమించునదియు) ఫ్రాంసుకు జర్మనీకుండి మరల అపాయము రాకుండు విషయమును అలోచించిరి. వీరేమి ముట్టాడితో మనకు తెలియదు కాని వీరిచర్చకు ఈ వ్యవహారములను పరిష్కారము చేయుననియున్నారని జేష్టువచ్చును.

జన్మపరిహార సమస్య (ఫ్రాంసుకు జర్మనీ భయములేకుండ జేయు దానితో సంబంధించి యున్నది. జర్మనులు జన్మపరిహారముల నిర్మూలకై ప్రత్యేక ఆర్థికపరిష్కారము (ప్రకటించినను అయ్యది వరాసులు దూరము అక్రమించుకొనుటచే కొంత ప్రతిబంధకముగ నుండును. యావను జర్మనీ కిచ్చివేసిన జర్మనులు పరిహారములను ఎక్కువగ నియంత్రించును. కాని ఫ్రాంసుకు ఉపద్రవము కొంచె ముండవచ్చును.

ఈకొంటి మిదనే సంకటమున్నట్టిని పరిష్కారము చేయవలసియుండును జర్మనులు గరిష్ట మొత్తమునిచ్చుటలు జేయుటకు మిక్కిలముదలి తూనుకొనవలసి వచ్చును. (ఫ్రాంసుకుదా జూయగ జర్మను ఉపద్రవము లేకుండ నుండునటుల జేయుటని వచ్చును.

అధినివేత కార్యాలయ కార్యదర్శి

థావన్ గాని ఎ.జో భయపెట్టును ఆకాశ రామన్న ఉత్తరములన బాయుటచే ప్రత్యేకముగ అజనను గాపాడుటకు పోలీసువరమును ఇచ్చిరి

అధినివేత కార్యాలయ సంబంధమున్న ఆరబ్బు పొలకు ఒక ఈ పొలకున డబ్బు ఏమియు ఇరవవలేదనియు ఇలికా పాడు గారికి దండలి పాటుదాసాము 50000 పాటును ఇరవవదెసనియు ఇరవం జేమియు ఇరవవదెసనియు కామన్ననధిలో తెలియజేసిరి.

రాకాకంపెనీ నిమిత్తము 9000 టన్నుల ఉక్కు గొట్టములు గవ్వన జేయుటకు ప్రేరేపించుటలో నున్న కంపెనీకి ఉత్తరపు జేయుటయెను. ఇంత పెద్ద కంట్లాట్ల నొప్పును ఇరవలేదట.

వెరిషియా చక్రవర్తి

ఈనడు పశురక్షణ జేసినవిని ఏమియు దివారించలేదట. వెరిషియాకు పోయినను సరే (ఫ్రాంసులో ఉన్నను ఆ సమకు లక్ష్యము జేదట. (ఫ్రాంసులో పోయిగ తుదెవలను జూచి ఆసందించుచు ఆవట అంగజానులు సాధ్యమును అనుభవించుచున్నాడనియు తెలియుచున్నది.

చర్చిలుగారి పరాజయమునకు కారణము

ఎక్కువలవేది తక్కువకాలములో నిజమిండుటచే కాకొడిపోతినని చర్చిలుగారిని. కాని ఆజన ఇట్టిపరాజయములకు భయపడువాడను గాననిరి. ప్రేరేపకాలిస్సరీ కాలమున నున్నట్టి యూరూపియన్ ప్రభుత్వముతో సమాన హోదాగల ప్రభుత్వమొప్పడి స్వరూపి ఈ కార్యక ప్రభుత్వము తొలగించు కోజుకై ఎచును మూచుచున్నాడ వనిరి.

తురుష్కు రిపబ్లికు

ఆ గర్భము వకు అంగీకారము అసంభవిని జన్మజేయుటకు జాతీయ సభ కా కొత్తకొననందున సంచలనము అయ్యుజేరెను. అనుట్టి నెత్తివేసెనను తంతిస్తార్త తేరెయచున్నది.

పారిశ్రామిక ఆందోళనము

ట్రాన్సుపార్టు పనివాండ్ర తగవు

పరిష్కారము తుదురనుండుట

బిష్టె ఆర్థరాత్రి మార్చి 24:— లండను (ఫ్రాం, 25) సమీక్షగూర్చి తమనివేదికమును విచారణసంఘమువారు తయారుచేయుచున్నాడు. ఈసమీక్షకు సంబంధించిన విషయములన్నిటిని చక్కచెట్టుటకు ప్రభుత్వమువారికి అధికారిని నియమించవలెనని విచారణసంఘమువారు నూచించెదరనియు జట్టిపరిస్థితులు రాకుండముండగనే ఈపని నిమిత్తము నియమించబడిన అధికారి ఏర్పాటుజేయు సనుచున్నాడు.

ప్రధానామాత్యుడును, కార్యకర్తలందఱును, ట్రాన్సుపార్టు మంత్రియు ఏదో అలోచించుచున్నాడు.

త్వరలో ఈ సమీక్షవరహమును పరిష్కారముచేయుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నాడు. ప్రభుత్వమువారి విషయమును అతిశ్రద్ధునాలో పరిష్కారముచేయుటకు ప్రభుత్వమువారు కష్టపడి శ్రమిసల్పుచున్నారని రాంకేమన్మథాల్లాగారు తెలియజేసిరి.

ప్రభుత్వమును బయలుదేరిన గనులపనివాండ్ర వేదసపు తగాదాను పరిష్కారముచేయుటకు పారిశ్రామిక కర్షకులనే ఉపయోగించెదరనియు వాటిజేతనే త్వరలోనే పరిష్కారము చేసెదమనియు ఇందునిమిత్తము గనులపనివాండ్రకు కనీసము వేతనములు ఇంతవరకు జేడవలెనను జట్టునును ప్రవేశపెట్టెదరనియు మన్మథాల్లాగారు తెలియజేసిరి.

విరిపు (ప్రిన్టీలు)స్వేచ్ఛానుండి తిరుగబడి ఆయుధములను గొంపోయిన వారు మరల ఆయుధములను ప్రభుత్వమువారికి కళ పరిచిరనియు రిక్కిల ఆయుధములనుగూడ 24 గంటలలో స్వాధీనముజేయబడునని తెలియుచున్నది.

స్వేచ్ఛాములకు గారలనిన సరకులనుగూడు దొమియనులంత జరుగవలెననిగోర అటులనే జేసెదమని గుప్తముగ తీర్మానించుటకు వీలులేదనియు సరుజనముగ సాధ్యమైనంతవరకు దొమినిజనులనుండే తెప్పించెదమనియు కామన్ననధిలో తెలియజేసిరి.

శ్రీ మహాసాధ్యాయ

వేదం వేంకటరాయశాస్త్రిగారిచే రచించబడిన

“ప్రతాపరుద్రీయ” నాటకమున గొప్ప పోటీవరీక్ష

ఈరాజోపు 12 వ తేదీ ఏప్రిల్ మాసమున (1924)

ప్రారంభమగును.

నూతనాశయోదయంబు కొరకు వెల్లువన కొన్ని, బెజవాడలో కొన్ని, మరెన్ని ప్రదర్శనములు రాజుపేరొర వరమునను జరుగును. పందెమునకు నిలచు ప్రతిసమాజమువాడిని 10 మంది నైలుఖర్చు :రాకపోకల కియ్యగలము హోస్పినియం, తలబా, జంత్రిములు మొదలగునవియు వాధ్య నిపుణులను అంగీకను నురచిన యితర పరికరములను సమాజములవాతే సంతరించుకొనినమేలు మామూలు తెరలనుత్రము మేము సంపాదించుము నాటకము (విదు) గంటలలో వారివారి మెచ్చున కొచ్చు అంకములతో ముగించవలయు.

హాలువివరము కొలదివనములలో ప్రకటించును. శ్రీకృష్ణకల్యాణువారు మాకే మొత్తముమీద యమజ్ఞ నొసంగిరి. శ్రీకాస్తులివారినికూడ నట్లే మాకనుజ్ఞ నొసంగ వేడియుంటిమి. దరఖాస్తులు యనుము సహితముగ మార్చి 31 వ తేదీ లోపుగ చేరవచ్చును. ప్రతిసమాజమువారును వారి దృక్పథముల మహనీయులుగ నున్నవారిని మువ్వరను పేర్కొనినవారందరికిని సాధ్యమైనంతవరకు తృప్తికరముగ పరిశ్రద్ధికారుల నెన్నుకొందును. దయయించి త్వరలో తెలియజేయును. పతక కంకణములు తయారగుచున్నవి. మూడు సమాజములు వచ్చినను పందెమును సాగింతుము! ఇతర విషయములు మాకు తెలియచేసి సాధ్యమైనంతవరకు అనుకూలించునట్లు నిబంధన నిర్మించుము.

వి. లక్ష్మీకాంతం,

గవర్నరువంటి, బెజవాడ

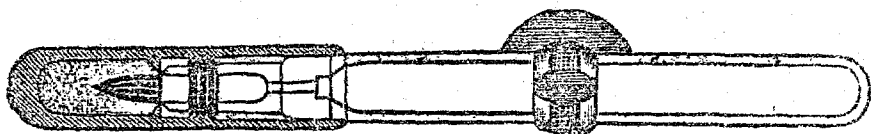
అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిషాపులో దొరకును

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టి నీధి, మదరాసు లేక 109 వేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

నెల్స్ ఫిల్లింగు "ఆగేట్" ఫస్ట్ క్లాస్ వేనా

పాకా టైప్ వేన్ ప్రపంచమునందు, మారకపక్కి అని చెప్పవచ్చు ఈ "ఆగేట్" కలము, అమెరికా ఆఫీస్ లియా, మొదలగు ఖింతములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడెప్పుడు వన హిందూజాతీయమందు కూడ మిక్కుటముగా జవాదర చేయబడుచున్నది.

సాదరణమయిన "ఆగేట్" కలము 2957

మామూలుగా ఉపయోగించబడు ఉత్కృష్టపాకి బరులు "ఆగేట్" గాజుపాకీ నువ్వయింతు యద్భుతమగు నూతన నిర్మాణము, ఒకతూరి నీరాలో ముంచియెడల అయిదు నిమిషములకంటే చక్కగా వ్రాయును.

మైలాపూరు విక్టోరియా డిపో, మదరాసు.

వెంట్రుకలే అందము?
రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దుశ్చైతన్యంతో ఊడిరాకమునుపే త్వరపడును. ఊడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడైపోవును. అంతవరకు రానీయవద్దు.

నేడే కామినీయానూనెను వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల ఇట్టి రోగమున్నను, ఇహో మాంసక మిశ్రమము, యిది దివ్యమృతము. వెంట్రుకల ఇట్లుట గానీ, గలవేగ గానీ యిందును మీ వెంట్రుకలకు మరల యెప్పుడీ మెత్తదనమును గల్గి ఇట్లువరకు నుండి తెరయొ ముందును.

ఈ రోగమునకి దీనిని చరిత్రించి చూచును వెంట్రుకలకు వెంట్రుకలదొడ్డునకు కనిపెట్టుదు కామినీయా కలహానెను నిన్ను సర్వోత్కృష్టమైనది జేయును. కల బుడ్డి 1.5 ఒక రూపాయి 2.5 రూపాయి ప్రత్యేకము. అన్ని వోల్టేజీలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము నిక్షేపించబడుచున్నది.

మీకు నువ్వాదన ద్రవ్యము, లేక ఆత్మరు కావలసినప్పుడు "ఓటో దిల్ బహారు"కు వ్రాయుడు.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది, అత్యద్భుతమైన గుణముగలది.

"Everybody's favourite
Toilets, Kamini Oil,
& Otto Dillabhar, Sold
everywhere."

కొన్న బుడ్డి 15 ఖర డ్యు 2-0-0
(కామి బుడ్డి 15 ఖర డ్యు 0-12-0
ప్రవాహ బుడ్డి 1.5 ఖర డ్యు 0-3-0

కొన్న చుక్కలు చేతిరుమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి మనోహరమైన వాదన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును

ఇది మంచి అమృతాంజనమైనది; సరిక అమృతాంజనముగా చూడవచ్చును. లేకున్న, పాకా టైప్ వేన్ ఆంగ్లో-యిండియన్ డ్రగ్స్ అందు కెమికలు తయారేసి, 155 నామూమోరు, బొంబాయి.

ఇనాం! ఇనాం!! ఇనాం!!!
మా సుప్రసిద్ధమైన రెండవరంగుల పెద్ద
రకము గోడకు తగిలించు 1924 సంవత్సరము
క్యాలండరు దరఖాస్తు పంపినవాడికి ఇనా
ముగా పంపబడును. 191

Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj
132 Harrison Road, Calcutta

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (కది అణాలు)
వెనులభము! (పోస్టుఖర్చుల ప్రత్యేకము) గణపభక్తము!
శరీరములో ఉష్ణభక్తముచే కలిగెడి వైశ్యకాకల
కీమాత్రలు దివ్యమృతము. అజీర్ణము, అరచి, అపులింతలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
త్రయందు బలతయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు,
త్రేళ్లు, అడుగులు, మొదలగువానియందు గలిగెడి నొప్పి
లను బోగొట్టి జేనామును మంచి యారోగ్యమునకు
దెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేళవాల నొప్పిలను వెంటనే
మాన్యును. యిందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవము
గల ఔషధముగలచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్ప
వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
చిరునామా:—
ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోస్టు నిడుమెాలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

బ్యరహరి

సీసా 1-కి వెల 0-12 0. వి. పి. సహా 1-2-0
బ్యరహరిని అయిదురూపాయి కేరించి పట్టు విడుపు బ్యరహరిని.
కలి పురాబ్యాపరములు మొదలకు విడుస్త బ్యరహరిని మానును.
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

జాకులు - తాత్రములు

మం గలిక కన్నులు
అల్పభాగమున చేయబడినది. సేవించు
కామినీ ధను క్యాబులగుట్ట వ్రాయును.
వి. కెంకలెత్తరు ఆంక కో గిలుకెట్
కట్టెను రూ. 1-0-0 మేకట్టు etc.
5081 వెల్లూరు. (గోదావరిజిల్లా)
అధికారిక అధికారి "మెట్టిమ" వెల్లూరు